

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

20
ДИНАРА
1952

Година XXIV. Број 617
Субота, 26. октобар 1963.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

ШТА ЈЕ ОВО? СОБА
ЈЕ ИСПУЊЕНА ВОДОМ...
А МИ ИПАК ДИ-
ШЕМО И ГО-
ВОРИМО!

ОВДЕ, ИСПОД МОРА,
СВИ УДИШЕМО ВОДУ!
КАДА ЈЕ ВАШ БРОД ПО-
ТОНУО, ИЗВРШИО СМ
НА ВАМА ОПЕРАЦИ-
ЈУ... ДА БИХ ВАС
СПАСАО!

КАД ИМАТЕ ИКТУ ВР-
СТУ ВЕНТИЛА У ГЛУ
КАО И МИ...
КОЈИ ПРОПУ-
ШТА КИСЕО-
НИК А ЗА-
ДРЖАВА
ВОДУ!

ДОЋА-
ВОЛА! ПА
ОН ЈЕ ОД
НАС НА-
ПРАВИО
РИБЕ!

НЕ РИБЕ, ДЕЧАЧЕ... ВЕК
ВОДЕНЕ ЛУДЕ! НА-
ДАМ СЕ ДА КЕ ВАМ
ОБ СВИДЕТИ ОВ-
ДЕ, У НЕПТУНИЈИ!
ТО КЕ ВАМ ОДСАД
БИТИ ЗАВИЧАО
ДО КРАЈА
ЖИВО-
ТА!

ОВА ОДЕКА
ЈЕ ПОДЕШЕНА
ЗА ЖИВОТ У
ВОДИ! У ЊОЈ
АЕ ВАМ БИТИ
УГОДНИ-
ЈЕ!

У РЕДУ! НОСИКЕ-
МО ЈЕ... АЛИ САМО
ДОК НЕ ВИДИМО ВА-
ШЕГ ПОГЛАВИЦУ!
ИНАЧЕ, НЕ НАМЕРА-
ВАМО ДА ОСТА-
НЕМО...

КРАЉ
ТРИГОН
ВАС ОЧЕ-
КУЈЕ. ПА
С ЊИМ
ПРЕГО-
ВАРАЈ
ТЕ!

АУ! КРАЉ!
ПА МИ ТО
ИСПАДО-
СМО ВАЖ-
НЕ ЛИЧ-
НОСТИ!

ДОБРОДОШЛИ У КРАЉЕВИНУ НЕПТУНИЈУ!
ВИ СТЕ ГОСТИ, НЕ
ЗАРОБЛЕНИЦИ! АЛИ,
МИ НЕ МОЖЕМО ДО-
ЗВОЛИТИ ДА РАТО-
БОРНИ НАРОД С ПО-
ВРШИНА ДОЗНА ЗА
НАШЕ ПОСТОЈАЊЕ! ЗА-
ТО КЕТЕ ЗАУВЕК
ОСТАТИ!

НЕПТУНИЈА ЈЕ
УВЕК ЖИВЕЛА
У МИРУ! ВИ СА
ПОВРШИНЕ СТА-
НО РАТУЈЕТЕ!
ЗАТО НАШЕ
ПОСТОЈАЊЕ ЧУ-
ВАМО КАО
ТАЈНУ!

АЛИ, НЕ
МОЖЕТЕ НАС
ОВДЕ СИЛОМ
ЗАДРЖА-
ВАТИ...

ЖАО МИ ЈЕ, ДЕ-
ЦО, АЛИ ДРУГОГ
НАЧИНА НЕМА!
ОВДЕ, ПОД МО-
РЕМ, БИТЕТЕ
ЗАШТИЊЕНИ
ОД НАСИЛА
ГОРЊЕГ
СВЕТА!

НА ПОВР-
ШИНИ...

СПРЕМНИ ЗА ЗАРО-
ЊАВАЊЕ! НА ДНУ
ЈЕ ЈЕДНА Н-БОМ-
БА! МОРАМО ЈЕ
ДЕМОНТИ-
РАТИ!

УРЕЂАЈИ СУ
ПРОВЕРЕНИ,
КАПЕТАНЕ!
СПРЕМНИ
СМО!

У РЕДУ, ФЛАШЕ!
ПУСТИТЕ ВОДУ У
ТЕНКОВЕ!

ЧУЈТЕ ЗВУЧ-
НЕ СИГНАЛЕ! ДО-
ЛЕ ИМА МЕТАЛА...
И ТО МНОГО!

ТО
МОРА
ДА ЈЕ
БОМ-
БА!

НИЈЕ БИЛА БОМ-
БА ВЕК ПОДВОД-
НИ ГРАД НЕПТУ-
НИЈА...

ЗА КОЈИ
СЕ НА ПОВР-
ШИНИ НИЈЕ
ЗНАЛО!

КРОЗ ВЕКОВЕ

ТРАЈАНОВА ТАБЛА

Најужи и најдубљи део целе Дунавске клисуре је Казан. Дугачак је девет километара, а ширина Дунава ту не износи више од 150 метара. У овом делу он има и највећу речну дубину у Европи: на појединим местима и преко 70 метара.

Казан је чувен и по томе што је ту водио стари римски Трајанов пут. Изградњу је још почео Тиберије 28. године а довршио га Трајан 102. Пут је водио кроз усечене галерије у стенама на десној обали реке. Поред пута у стени очувана је и после деветнаест векова Трајанова табла, на којој, у преводу са латинског, пише: Император Цезар, божанског Нерве син, Нерва Трајан Аугустус Германик, арховни свештеник, заступник народа по десети пут, отац отаџбине, конзул по четврти пут, савладавши планинско и дунавско стење, саградио је овај пут.

Напис је уништило не само време него и

лађари и рибари који су палили ватре испод табле. Пре готово сто година Каниц, аустријски археолог и путописац који је проучавао територију Србије, још је могао да га прочита, и после тога, 1868. године, писао је српској влади:

„Влади се овде даје прилика да дограђивањем какве решеткасте оградe укаже свој пијетет поема великој прошлости“. Али његова је опомена била узалудна.

Када је после двадесет година (1887) поново ту да прошао, нашао је уништена не само два доња реда на табли, већ и фигуре које су носиле таблу. Да би спречио потпуно разарање ове старине, Каниц је писао Ученом друштву у Београду, али опет без успеха.

Тек кад се обратио министру грађевина Пери Велимировићу (1891) учињено је нешто преко окружног инжењера Павловића у Неготину коме је одређен кредит од 1.200 динара — да се овај споменик заштити.

У ОВОМ БРОЈУ: Две љубу-
не у бившој војсци као од-
јек Октобра. Обавештајна
мрежа »Марко Поло«. Како
се израдила Кејсова љира-
мида. Сићне занимљивос-
ти у слици и речи. Весели.

Ripley's-Веровали или не!

КОРИНК ДИШЕСИ

ИЗ МОРЕА (ФРАНЦУСКА) ПРОГЛАСИО ЈЕ САМ СЕБЕ КАД ЈЕ ИМАО 27 ГОДИНА, ЗА КАПЕТАНА ЈЕДНЕ РАБОДОВАНЕ ФРАНЦУСКЕ КОРВЕТЕ И ЗАРОБИО ЈЕ 26 ТЕРЕТНИХ БРОДОВА НАТОВАРЕНИХ ЖИТОМ, КОЈЕ ЈЕ ПРЕДАО ВЛАСТИМА. 5 ГОДИНА КАСНИЈЕ ОН ЈЕ ЗАРОБИО ЈЕДАН ИНДИЈСКИ БРОД НАТОВАРЕН ДРАГУЛИМА. ПОШТО НИ САМ НИЈЕ ХТЕО ДА УЗМЕ ДЕО ПЛЕНА НИТИ ЈЕ ТО ДОЗВОЛИО СВОЈИМ ОФИЦИРИМА МОРАТИ ЈЕ ДА ИЗКРЕ ДЕА-МОРИЦИ ЈИХ НА ДВОБОЈ И-СВЕТИХ ЈЕ, ПО-БЕДИО

СТЕНА КОЈА ПРЕДСКАЗУЈЕ НЕПОГОДУ!

ХРАМ У ЈУНКАНГУ (КИНА) УКЛЕСАН ЈЕ У ЈЕДНУ ПОРОЗНУ СТЕНУ КОЈА ПРЕ СВАКЕ БУРЕ „НАРАОТЕ“ ОД НЕЈА СВИ ПРОЗОРИ И БРАТА ПОДРХТА-ВАЈУ И ЗВОНЕ.

СТАРЕ КОЖНЕ ЧИЗМЕ

УПОТРЕЂИВАНЕ СУ 1848 ГОДИНЕ У ЧИ-КАГУ КАО ПО-ШТАНСКИ САНДУ-ЧИЦИ

СТИВ ВАНАРД

ЗАХАМ „ПОНИ ЕКСПРЕСА“ ИЗ БЕЛС ФАРГОА КОГА СУ ТРИ РАЗБОЈ-НИКА САМЕКАЛА У ЗАСЕДИ, УБИО ЈЕ СВА ТРИ НАПАДАЧА ДОК САМ НИЈЕ ЗАДОБИО НИ ОГРЕВОТИНУ

ЏОН СПАЈСЕР

ИЗ СУБЈАКА (САД) ИЗЛИЗАО ЈЕ ЈЕДАН КЛИН БЕ ШАЈУГИ НА НЕГА ОВОЈ ЧА-СОВНИК СВАКЕ НОЦИ ПУНИХ 30 ГОДИНА

РИБА КОЈА ВОЛИ ДА БУДЕ ПРИМЕЂЕНА

ACANTHURUS ACANTHURUS ЈЕ ПРЕКО ДАНА ТАМНОПЛАВА А НОГУ БЕЛА

Да не би заостао за Паризом који има своју чувену Ајфелову кулу, Брислом који има Атомнијум и Сеатлом који има футуристичку кулу, и Њујорк је од августа ове године стекао своју Унисферу, симбол међународне изложбе која ће се отворити 22. априла 1964. године у овом граду.

Ако бисте хтели да разгледате цео глобус биле би вам потребне ватрогасне лествице од 40 метара. Рељефни континенти се држе челичним гредама које не оксидишу,

и које управо представљају мрежу меридијана и упоредника.

Овај глобус је тежак „свега“ 250 тона и лежи на једном челичном постољу од 70 тона. Уокло ће бити постављено више светлосних орбита које ће представљати орбите вештачких сателита.

Тако направљена Унисфера ће изгледати као права земља виђена из васионске перспективе.

ПАС-ФУДБАЛЕР

Фудбалски тим „Британија Роверс“ има у свом тиму мало необично лево крило: малог пса. У тренутку када је навалили играч јурио према голу спремајући се да пуца у мешао се псић, улетео у терен и вештим ударцем њушке сместио лопту у мрежу. Пошто Енглези имају пуно смисла за спорт и фер игру, а исто тако су велики љубитељи паса, гол је признат. Прешавши у вођство, тим коме је пас помогао, убрзо је дао још два гола и на крају добио утакмицу.

ЧУДНЕ АМБИЦИЈЕ

Пет килограма и пет грама тешка, 58 сантиметара дугачка и 48 сантиметара широка — толико је била велика „краљица шаргарепа“. Џин-шаргарепа је одгајена у башти пољопривредника Молара у месту Кентни на северној обали Француске. Прошле године он је већ постигао један успех: одгајио је ци новску репу. Као следећи успех наговештава експеримент са грашком. Значи ли то да ћемо када отворимо конзерву са грашком у кутији наћи само једно зрно? Једно али вредно!

ДВА БРТА ГОЛМАНА

Захваљујући брижљиво вођеној статистици о фудбалу белгијска јавност је сазнала за један невакидашњи случај. Утврђујући кад је све Стандард-клуб Литих извојевао првенство видело се да је то било 1958. и 1963. године. И раније и ове сезоне тим је постао првак са 44:16 и оба пута на голу је био по један Николај: 1958. Тусент Николај, а 1963. његов брат Жан Николај. Два брата голмана једног истог клуба са медаљом првака несумњиво представљају сасвим изузетан случај.

ДА ИХ ПРИПРЕМЕ НА ВРЕМЕ

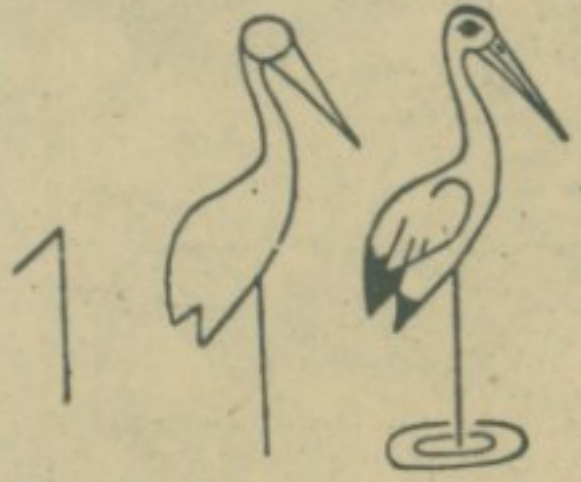
За трговачке путнике који из Енглеске одлазе у Азију удружење британске индустрије саставило је упутство о пригодном понашању у тим земљама. Да не би изазвали негодовање они морају да знају да је у Лаосу непристојно седети скрштених ногу или држати ноге тако да се виде њенови ципела. За Кинеза је увреда ако његов саговорник држи руке подбочене у струку. У Тајланду се саговорник ни у ком случају не сме дотаћи руком. Ма како била јака врућина за излазак је обавезна кошуља са краватом. Веома је важно и то да гост не покаже домаћину ако му јело не прија. Нетачне рачуне не треба прихватити, али се на грешке мора указати са пуно пажње и такта, без љутине и повишеног гласа.

КРИЦИ СТРАХА

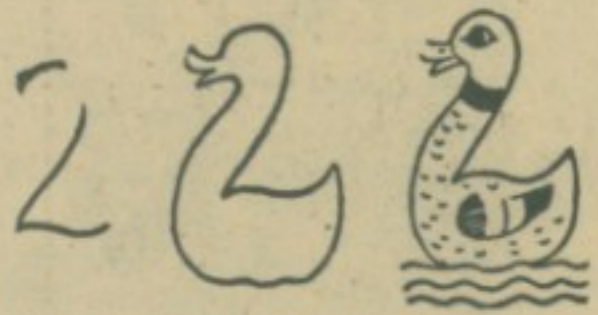
После трогодишњег проучавања, недавно је на аеродрому у Ници испробан апарат за растеривање галебова који се сувише приближавају авионима и тако представљају велику опасност. Апарат се састоји од колица на којима се налази магнетопфон — на чијој су траци снимљени крици страха галебова — и гласноговорника који одаје те крике.

300 — ВРТ ОД БРОЈЕВА

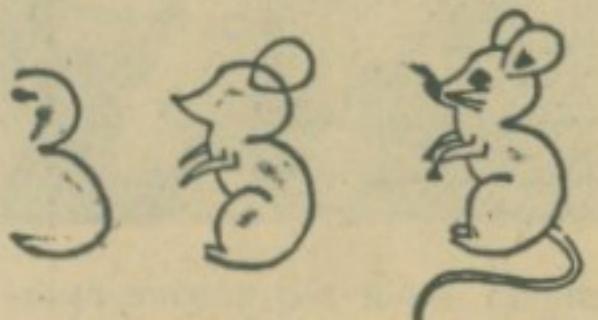
Веровали или не: од сваке бројке, кад јој додате неколико потеза, можете добити једну животињу. Како ћете то постићи говоре вам приложене слике.

Од јединице сво родине поге.

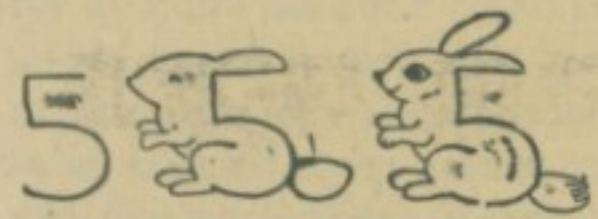
Двојка — контура за патку.

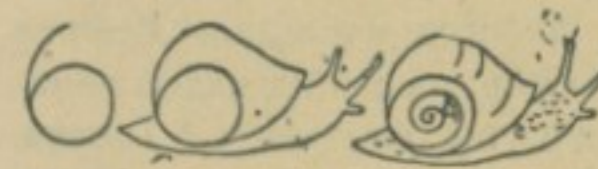
Од тројке зачас — миш.

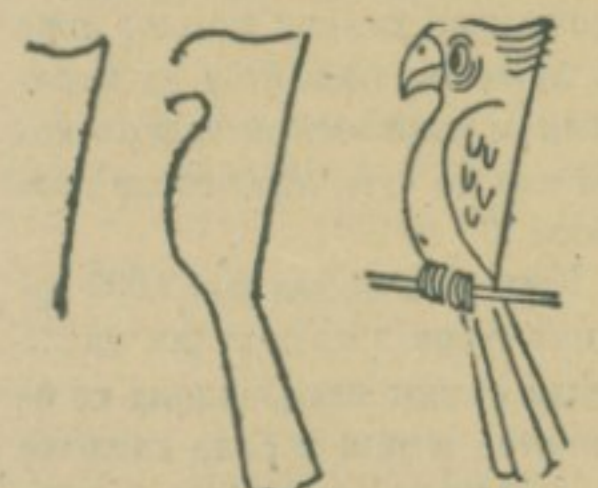
На четворки стоји фламинго.

Од петице добићете веселог зеца.

Шестица нека послужи за пужеву кућицу.

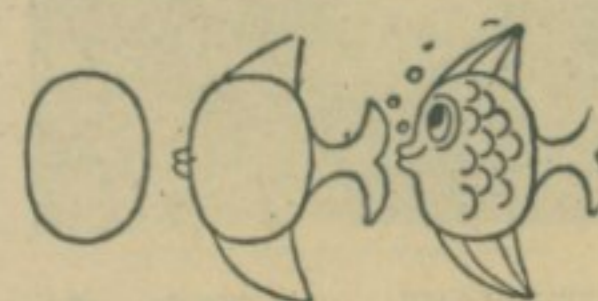
Из седмице „ицилино“ се папагај.

А из осмице — сова.

Деветка нека послужи за мачку.

Нулом затварамо круг: риба иверак.

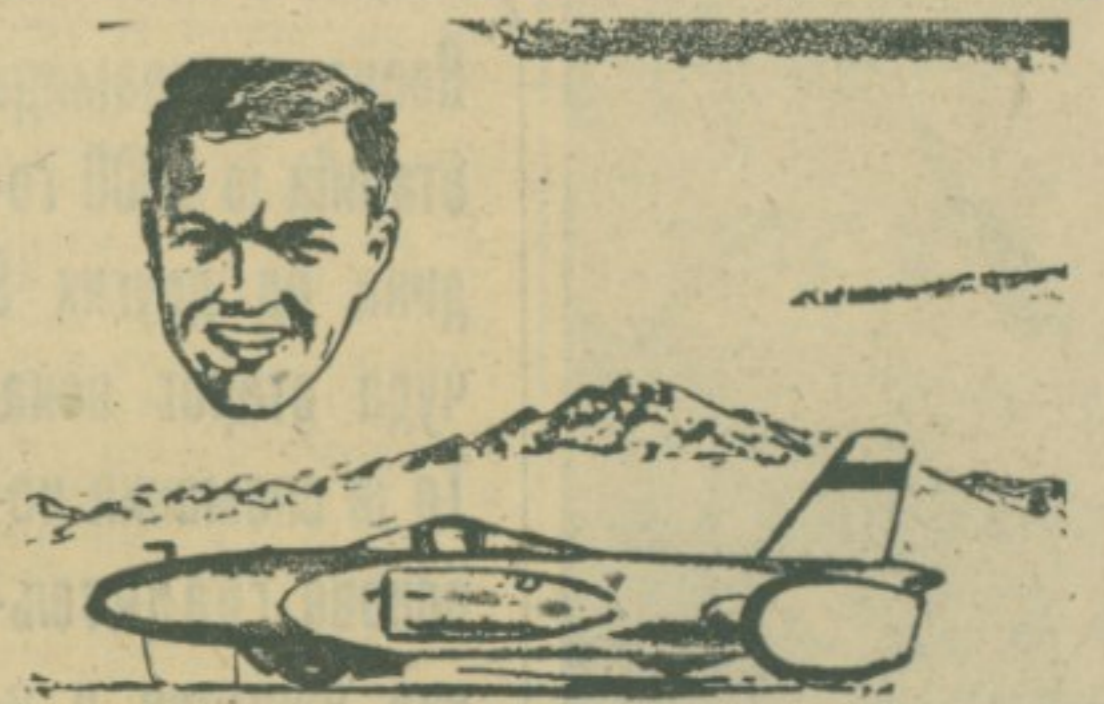

И ОВО ЈЕ СПОРТ

Нови спорт — трагање — представља исто тако велику забаву за гледаоце као и за све учеснике-псе. Нема никаквих ограничења нити правила: која врста, која раса и величина паса може да учествује. Једини циљ је да пас научи да прати одређени траг. Игра почиње на тај начин што извесан број људи крене разним правцима преко једног земљишта. Затим сваки пас добије да ољуши неки део одеће који је припадао некоме од тих људи. Пси онда почну да прате траг. Пас који најбрже стигне до циља, до краја трага, бива проглашен победником.

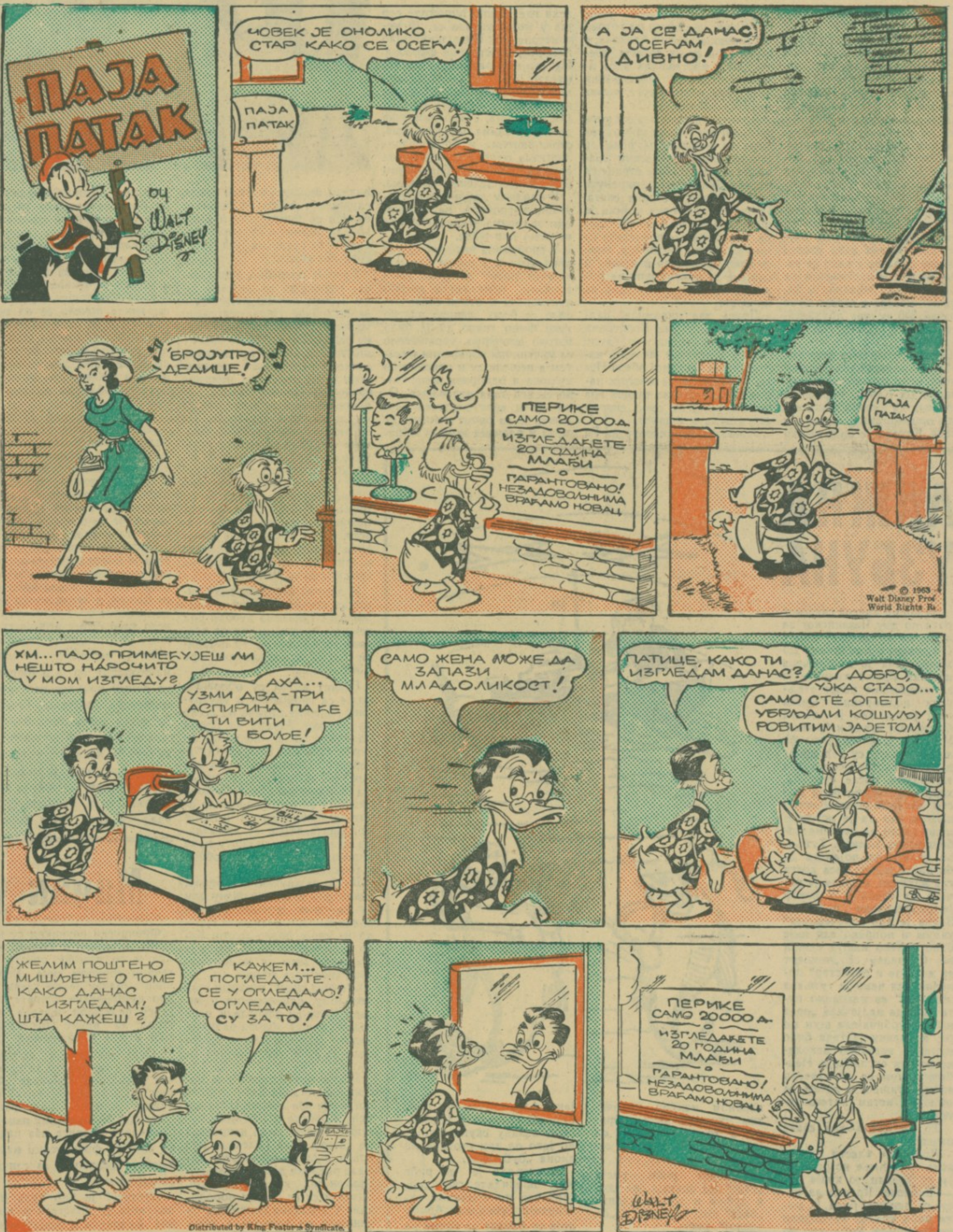
ПРВИ АТОМСКИ РЕАКТОР — ПЕНЗИОНИСАН

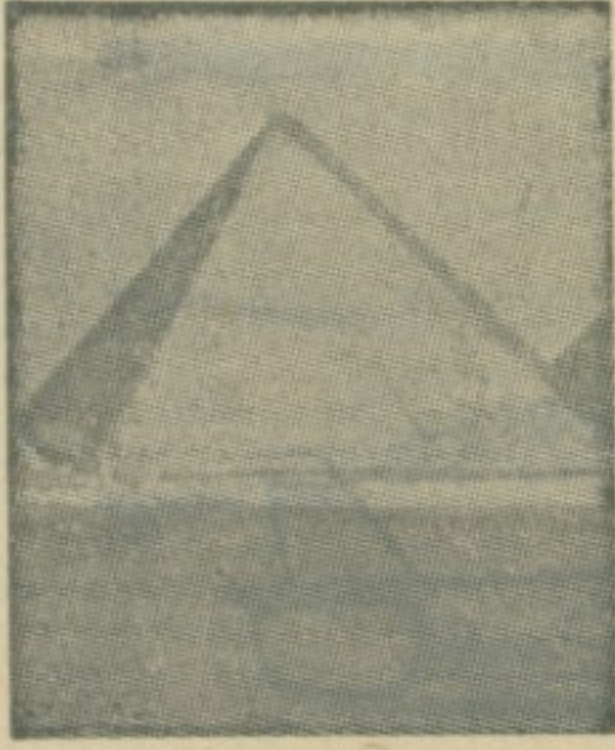
Најстарији атомски реактор на свету, такозвани графитни реактор у Оук Риџу, у америчкој савезној држави Тенесију, после двадесетогодишњег рада „отишао је у пензију“ као „жртва узнапредовале технологије“ у области атомске енергије. Овим речима објавила је америчка комисија за атомску енергију престанак рада првог атомског реактора који је много допринео у другом светском рату стварању атомске бомбе. Касније је коришћен за производњу радиоактивних изотопа намењених медицини, индустрији и пољопривреди. Реактор је први пут „нахрањен“ уранијумом 3. новембра 1943. године, а већ је у децембру добијена из њега прва, додуше мала, количина плутонијума 239.

МЛАЗНИ ТРИЦИКЛ

Двадесет шестогодишња година, држао је Енглез Американец Крег Бридлов из Лос Анђелоса недавно поставио нов светски рекорд — у брзини вожње по земљи. Своје возило на три точка, „млазни трицикл“, возио је брзином од 660 км на сат, што му је омогућило млазни погон. Ранији рекорд, од пре 16 година, држао је Енглез Џон Коб са око 634 км. Овој бојици су постигли рекорде на пешчаним равницама код Боневиле у држави Утаџ. Бридлов је направио напрећ за своја кола а прошло је доста времена док је прикупио новац да их и направи.

Неопсова пирамида старија је 2000 година од других 6 чуда старог века. То је споменик човекове градитељске вештине и уметности

КАКО ЈЕ ГРАЂЕНА КЕОПСОВА ПИРАМИДА

Једног блиставо светлог дана када је небо над Египтом било азурно плаво, стајао је фараон Кеопс са својим дворанима на узвицима изнад Нила и посматрао диван приказ: брег од камења изграђен човечијим рукама, са странама све до врха обложеном као огледало глатким углачаним плочама кречњака. Египћани су га назвали „Хоризонт Куфуа“ — надгробни споменик Кеопсов. Ми га знамо као Кеопсову пирамиду.

Отада је прошло већ готово пет векова али чак и у нашем времену техничких чуда путнику застаје дах када угледа огромну пирамиду како се уздиже из жутог пустињског пека. Цинковска грађевина је висока 147 метара а стране купце дугачке 230 метара обухватају квадратну основу од пет хектара.

Да би се изградио овај надгробни споменик на висоравни Гизеха, осам километара југозападно од Каира, морало је 30 година да кулчи више хиљада каменорезаца, видара и носача. Камење је било тешко

две и по до петнаест тона. Споменик се састоји од готово 2,5 милиона таквих блокова, а људи који су их ломили, преносили и постављали нису имали никаквих механичких оредстава, осим полуге, ваљка и стрме равни.

Архитекти старог века нису располагали тачним инструментима за мерење, па ипак су углови пирамиде сасвим правилни а четири њене стране су задивљујуће тачно окренуте према четири стране света. Плоче од кречњака којима је пирамида споља била обложена, и од којих је преостало само неколико у подножју, биле су тако брижљиво изрезане и спојене да између њих не може да се уметне ни папир за цигарете.

Друге две пирамиде, надгробни споменици Кеопсових наследника, спадају у групу Гизеха а осталих 80 леже растурене на западној обали Нила. У историји не постоји народ који је толико таквих грађевина подигао само снагом свога духа и мишића.

Јужно од голе висоравни Ги

зеха где једино пирамиде стрше у небо, некада се, 16 километара дуж Нила, простирало Мемфис, престоница фараона. Из своје прекарне палате владао је Кеопс неограничено над областима горњег и доњег Египта. Мемфис са својим палатама, стамбеним зградама, дућанима, надлештвима, стовариштима и бродоградилницом одавно се срукао на село са колибама облепљеним блатом под зеленим палмама.

У гробовима високих државника који и у смрти као и у животу праве друштво свом владару, приказан је високо култивисан и отмен свет. Носило се бело ланено платно тако фино ткано да је било готово прозирно, украшавало се уметнички израђеним накитом а цењени су и првокласна кухиња и одабрана вина. Пиво се већ тада справљало. Овај мали аристократски слој живео је на рачун милиона сељака и радника који су обра-

ђивали земљу, чували стада, служили у војсци фараона и бавили се уметношћу и занатом. Напорима и кулуком таквих људи створена је и Кеопсова пирамида.

Било је потребно пуних десет година да се изгради само велики камени насип који се од обале Нила постепено уснињао до висоравни. Колонне раднице вукле су уз брег, у зноју свога лица, на дрвеним санкама безоблични тесаник који је на теретним чамцима превозио Нилом. Камен је причвршћиван дебелом ужади ма исплетеним од трске. Да би испоручили довољно блокова радници су одваљивали камен у три озна краја Египта доста удаљена од градилишта. Материјал за масивно језгро пирамиде туцај је од грубог црвеног пустињског пешчаника са висоравни Гизеха. Фини кречњак за облагање споменика вађен је из планинског ланца Мукатам на десној обали Нила.

У другом светском рату енглески војници су нашли у пешчаним тунелима дубоко под земљом дугачку ужад од патене трске коју су ту оставили радници каменолома пре 4.500 година.

Гранит којим су обложене одаје са гробовима и унутрашње галерије потиче од стена из далеког Асуана на првом водопаду Нила, недалеко од јужне границе Египта. Он је теретним чамцима пловио низ реку 950 километара до циља. Да би одваљили грубе блокове радници су употребљавали алат од долерита који је тврђи од гранита, затим су громадама на самом градилишту каме носеци давали коначан облик и блиставо их глачали.

Да би се камење поставило, извлачено је на узвишену рампу са чијег је горњег руба преко кашастог цемента гурано на своје право место. Како је пирамида расла рампа је подизана тако да је задржавана увек иста косина.

Стручна снага: радници у каменолому, каменоресци и видари били су запослени целе године док су обични радници радили само три месеца ујесен када је Нил преплављао обале.

Једног октобарског или новембарског дана 2.500. године пре наше ере долина Нила између Арапске и Либијске пустиње личила је на непрегледно језеро. Сам Гизех је био прави људски мрвињак: хиљаде радника дошло је из најудаљенијих крајева Египта. Спавали су са својим породицама у зградама од цигала на чињених од иловаче а дању радили под жарким сунцем. Ваздух је био испуњен најразличитијим звуцима: дахћућим

узвизица људи који су подизали блокове камена уз дугу рампу и ритмички монотоним певањем којим су пратили свој напор. Све то прекидано је командама надзорника, шкрипом саоница и лупањем и звечањем чекића и длета.

Када је завршен горњи слој пирамиде почело се од врха са облагањем плочама од кречњака. Рампе, помоћу којих су оне постављане постепено су силазиле ниже док се коначно није појавио цео споменик потпуно обложен сјајним белним кречњаком.

У срцу пирамиде, 42 метра изнад пустињског тла али још далеко од врха, налази се краљевска одаја дугачка 10,5 метара, широка 5 и висока 5,5. Цела је обложена углачаним блоковима гранита. На крају просторије налази се камен саркофаг — последње пребивалиште владара Египта.

После Кеопсове смрти унесена је његова мумија кроз је дан отвор на северној страни пирамиде, спуштена кроз коси пролаз а затим преко стрме галерије опет уздигнута на исто тако стрму велику галерију. Ово уношење представљало је нарочито техничко мајсторство јер је истовремено решен проблем затварања краљевске гробнице. Све до Кеопсове смрти лежали су на скелама цинковски запушачи од камена а када су уклоњени подупирачи блокови су својом тежином сами склизнули и затворили улаз. Радници су се удаљили кроз тунел који је

спајао доњи део велике галерије са ходником који води излазу и онда је пирамида запечатена. Изгледало је да је тело фараоново, неприступачно и неповредиво, за сва времена узидано под милионима тона камена.

Али после неколико векова пирамиду су опљачкали разбојници који су прокрчили пут кроз меки кречњак. Када су у 9. веку Арапи под калифом Ал Мамуном, лакомим на благо фараона, пробили тунел који још и данас служи посетиоцима као улаз, нашли су празан гроб. Касније су арапски владари скинули плоче којима је пирамида била обложена да би од њих саградили мошеје.

Кеопсов наследник Кефрен такође је себи изградио пирамиду на висоравни Гизеха. Његови архитекти нашли су камен преоставо од изградње Кеопсове пирамиде и од њега начинили свингу: моћног лава у лежећем положају са украшеном краљевском главом који као да чува краљевске гробове.

Кеопсова пирамида, 2.000 година старија од осталих шест чуда старог века, једина се одржала и још и сада сведочи о човековој вештини и његовој чежњи за бесмртношћу.

ЛАЖНА УЗБУНА

За време другог светског рата по дну Чезапског залива, на атлантској обали Сједињених Америчких Држава, била је постављена широка мрежа хидрофона за откривање непријатељских подморница. Читав овај рејон био је веома брижљиво чуван и брањен. Утолико је изненађење било веће када су већ првог дана по постављању апарата, одмах после сумрака, хидроакустичари били просто заглушени необичним шумом као да је истовремено тукло на стотине добошарских палица. Тутњава се стално појачавала да би после једног часа достигла врхунац, а затим је почела да слаби и у поноћ је неочекивано престала. Залив је био „пречешљан“ уздуж и попречно али није било нађено ништа сумњиво. Сутрадан се „концерт за добоше и оркестар“ поновио при чему је тутњава „солиста“ за неколико пута хиљада надјачала „пратњу“ — уобичајени шум мора. У заливу је тада било намерно изазвано неколико мањих експлозија. Необичан шум се за извесно време стисао, а затим се обновио истим интензитетом.

То се понављало сваке вечери.

Поморске власти предузеле су вођење истраге коју су довели до краја тек — биолози. Кривац за напету панику, била је мала риба кракер из породице *Soleinida*. Риба, као по добшоу, удара по свом

пловном мехуру нарочитим мишићем који вибрира, и то учестаношћу од шест до десет удара у секунду.

Уколико риба расте „глас“ јој постаје све јачи и дубљи и добија одлике „баса“ што и додикује „одраслој“ риби.

Једна риба не „бубња“

јаче. Али, стручњаци сматрају да се лети у Чезапском заливу скупи огромно јато од три стотине милиона „бубњара“.

Занимљиво је да рибе нису прекидале свој „посао“ чак ни приликом експлозије дубинских бомби које су бацане за време ратних вежба.

Мачак у космосу

Француски научници су недавно избацили у космос мачка и то помоћу ракете с течним горивом типа „Вероника“. Мачак је на глави имао електронске апарате који су бележили његове реакције за време бестежинског стања и убрзавања.

Овај васионски путник, кога су у институту за космичка изучавања прозвали „Феликс“ (Срећко), вратио се на Земљу помоћу падобрана „Феликс“ је наследник пацова „Хектора“ и друга два пацова који су француским научницима послужили за сличне експерименте.

„Феликс“ је био прва мачка која је полетела у космос. Амерички и совјетски научници су приликом сличних опита употребљавали псе и мајмуна.

АСТРОНАУТ „ФЕЛИКС“ СА АПАРАТОМ ЗА МЕРЕЊЕ НА ГЛАВИ

ДВЕ ПОБУНЕ

ПРЕ 45 ГОДИНА
у бившој војсци

што се спустила ноћ, почеле су из кућа да се искрадају тамне прилике. У шумици изнад села прикупили су се сви они који су добили позив за војску. Дошли су и из околних села, Лисца, Височана...

Сваки је унапред знао своју десетину, вод. Командири су заузели своја места. Чета је била спремна за задатак. Шапатам су издavana последња наређења и чета је кренула пут Банића. Обишла је село и приближила се магацину с наоружањем. Стражар је био изненађен када су сви нагнучи унутра. Узмали су све што им је до руке дошло: пушке, мунџици, бомбе, пиштоље...

Са тим су већ личили на војску. Многи су носили по

две и три пушке. Чета је у зору залогоравала на Студенцу изнад Височана. У току дана стигле су нове групе сељака. Војска се повећавала. Било их је већ око две стотине.

Предвече, на путу за Студенац појавила се група жандарма. Чета их је сачекала и разоружала и добила тако још више оружја.

Данима су после, са оружјем у руци, чекали у шуми почетак револуције...

Нешто слично учинили су и становници западних села Дубровачке жупе. И они су долазили до оружја разоружавајући жандарме. И они су дуго чекали тренутак за општи напад, али до тога није дошло. Није било снаге јединственог покрета. Све се сводило углавном на локалне, неповезане акције које је државни апарат једну за другом успевао да угуши.

Иако нису донеле очекиване резултате, те побуне су ипак остале значајни подухвати. Када се на њих гледа и после близу пет деценија, ма и кроз архиву врховне команде бивше војске јер других докумената готово и нема — види се ширина револуционарног покрета и спремност огромног броја људи да се боре за права народа.

АКО ЈЕ ВЕРОВАТИ

Људи ће око 2063. године живети и 150 година — предвиђају амерички научници. Болести ће практично бити искорене а упадљиве разлике, на пример боја коже, моћи ће хемијским путем да се измене. Путоваће се циновским васонским бродовима на атомски погон — јер ће на Марсу и Месецу постојати већ насеља људи. Ова напрана предвиђања чуваће се у запечаћеној капсули у једној астронаутичкој бази у Северној Америци и биће отворене на после сто година. Да ли ће се потомци чудити или сажаљиво насмејати овим нашим данашњим маштањима — са знањем они који буду жи вели после сто година.

Те ноћи будне су биле само страже. У приземљу зграде, поднаредник, утоњу у тешке мисли, вукао је густе димове. Присећао се бурних догађаја минулог дана и одлука тајног војничког већа. Тако га је затекла поноћ.

Нечија рука пажљиво одшкрину врата и поднаредник скочи из постеље.

— Је ли време? — упита друга који је ушао у собу. Он само потврдно климну главом.

Наредише да се пробуди војска. Настале тихи жагови. Људи схватају тежину и одговорност потхвата. Грле се и љубе, чврсто стежу јелни дрвце, заветују се да нико никога не остави.

Био је то 6. август 1919. Ноћ лагано бледи. У граду је мир. Све још спава, све сем војника вараждинског коњичког пука, који се лаганим корацима краду поред зидина градске заспане.

Циљ је: ослободити затворенике и заједно с њима наставити борбу за права радних људи.

Републиканска војска, како су се сами назвали, распоређује се у колоне, а рководилац војног већа упћује пет војника напред.

Стражар пред затвором није их приметио одмах. После је све било касно. Морао је да ћути.

Отворена су тешка затворска врата. Заточеници у први мах нису схватили шта се то збива. Неповерљиво су провиривали кроз решетке.

— Слободни сте, можете ићи својим кућама! — рекли су им ослободилаци. Сви су полетели као вихор и њих стотинак, придођујући се својим спасиоцима.

Коњаници против оклопника

Ту се већ нашло и три стотине младина из града. Сви заједно, војска и народ, у густом строју пошли су ка артиљеријској касарни. Стражар их није могао зауставити. Упадари су унутра, запосели телефонску централу, стражару и целокупно наоружање. Изласто је наређење да се артиљеријски постројење у дворишту.

Омален човек, средњих го-

КРАЈЕМ 1918. ГОДИНЕ. ЗБОГ ТЕШКИХ ПРИЛИКА ПОСЛЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА И ПОД УТИЦАЈЕМ ОКТОБАРСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ У РУСИЈИ, НАГЛО СЕ РАЗВИЈАО РЕВОЛУЦИОНАРНИ ПОКРЕТ И У СВИМ КРАЈЕВИМА НАШЕ ЗЕМЉЕ. ЗАХВАТИО ЈЕ НЕ САМО РАДНИЧКУ КЛАСУ И ВЕЛИКИ ДЕО СЕЉАШТВА НЕГО И ВОЈНИКЕ. ТАКО ЈЕ ДОШЛО ДО ПОБУНЕ КОЊИЧКОГ ПУКА У ВАРАЖДИНУ И ВОЈНИХ ОБВЕЗНИКА У КОНАВЛИМА.

дина говорио је о преврату који је почео у коњичкој касарни.

— Онај ко не жели да се бори нека слободно иди кући! Ко је с нама нека дигне руку.

Тајач. Људи су се згледали испод ока. Сваки је хтео најпре да провери шта ће учинити његов сусед. Први се јавио нишанија другог вода прве батерије. Затим је готово читав строј дигао руке.

Сви заједно кренули су широком улицом ка центру града. Наједном иза окуче заклоктао је митраљез. Ројеви зрна засвирали су изнад глава. Сви су се сакрили тражећи заклон.

У граду се већ сазнало шта се десило у коњичкој касарни. Тражена је помоћ из суседних гарнизона. Пешадијске јединице су поселе готово све важније објекте у центру. Напред се могло ићи само под борбом.

Први налет коњаника био је незадржив и пешаци су узмакли. Остали су само њихови рањеници. Али тада, у најкритичнијем тренутку, забринуше мотори оклопних кола. Из Чаковца је стизало појачање. Нове снаге сручише се у бок побуњеника. Оклопници су запретили да им пресеку одступницу. Бочном обезбеђење задржало их је бомбама. Пртисак се није смањивао читава два сата. Град је дрхтао. Жене и деца су напустили домове да би се сакрили у склоништа.

Коњаници су се добро држали али пред све новим појачањима морали су да одступе — напустили су град.

Сиво дугме — знак распознавања

Непун месец после овога избила је још једна побуна: војници једне чете 32. пешадијског пука из касарне града у Сплиту покушали су 11. септембра око 20 часова, да продру у магацин са наоружањем. Дежурном официру побуњеници нису дозвољавали да изађе из своје собе али он је ипак вбрзо окупио остале војнике и до сванућа је побуна била угушена.

Револуционарно преварање захватило је и 31. пешадијски пук. Тамо је још у пролеће створено тајно војничко веће. Средином лета, када су све припреме за побуну биле завршене и када се чекао само знак за почетак, организација је изненада откривена. Сви чланови већа су једне ноћи похватали на спавању. У извештају Четврте армијске области од 25. јула о тим догађајима пише: завереници су имали као знак распознавања једно мало сиво дугме на јавом горњем делу копорана.

И обвезници се буне

У лето 1919. обвезници су стално позивали на вежбу. Једног јутра разносач позива закуцао је на многа врата конавског села Стона. Уочи поласка у војску, тек

ПЛУТОН У ЦИРКУСУ

ОХ! ТАЈ ПОЗНАТИ ЗВУК!

ПЛУТОН ЈЕ ОДМАХ СТУПИО У АКЦИЈУ!

АЛИ...ТЕ МАЧКЕ СУ БИЛЕ ПРАВИ ПРАВДАТИ ЦИНОВИ...

...И НИСУ ТРПЕЛЕ ДА ИХ БИЛО КО УЗНЕМИРИ...

УПОМОК! ШИБА РАЗВАЉУЈЕ КАВЕЗ!

ИЗИШЛА ЈЕ ИЗ КАВЕЗА!

ТАКО...

КАД СУ МАЧКЕ ТОЛИКЕ, ШТА СЕ ДРУГО МОЖЕ УЧИНИТИ?

(ГУФ! ГУФ!) УЛОВИЛИ СМО ЈЕ!

СМИРИ СЕ, ШИБО!

ХОРАЦИЈЕ! ЗАР ОВАКО ТВОЈ ПАС ЗАРАЂУЈЕ СВОЈ ХЛЕБ НАСУШНИ!

»НАЈТЕЖИ« ОПУЖЕНИК

Због кривце неки Чарлс Кингсли морао је да дође у суд у Кливленду. Он је заправо „најтежи“ оптуженик не само у Америци, него можда и у свеу. У ствари он је само тежак телесно, свега 256 кило, и зато није могао да хода него је до суда превезан камионом, у судницу пренесен теретном дизалицом и постављен на оптуженичку клупу специјално направљену за њега.

ВЕЛИКИ ЛОВ НА НЕМАЧКЕ ТАЈНЕ АГЕНТЕ ПРЕОБУЧЕНЕ У АМЕРИЧКУ ВОЈНУ УНИФОРМУ. ОСУЈЕЋЕН НАПАД НА ЊУЈОРК. ГЛАВНА ЦЕНТРАЛА ОБАВЕШТАЈАЦА У ШКОЛИ ЗА СЛЕПЕ.

Када су савезничке снаге децембра 1944. заустављене непосредно пред границама Немачке, против-офанзива фон Рундштет требало је до почетка априла 1945. године да их одбаци са континента. Међутим, то је био само део једног много ширег плана који је смислио адмирал Канарис, шеф Абвера, тајне немачке војнообавештајне службе.

По овом плану Абвер је у Француској створио саботажну и терористичку „Организацију Бранденбург“, која би убијала високе савезничке војне руководиоце, на чијем је списку прво место заузимао генерал Ајзенхауер. Исти циљ је имала и друга немачка терористичка организација под именом „Операција бели маки“, коју су сачињавали француски сарадници окупатора.

Да би се могли борити против овако јаким тајних непријатељских организација, француски родољуби су пре овога створили тајну обавештајну мрежу названу „Марко Поло“ и сада су је само појачавали и припремали обимне акције. Обавештајна мрежа ове организације успела је да корумпира неке немачке војнике и официре и од њих брижљиво прикупи податке о тајним агентима Абвера у Паризу.

Драгоцен материјал дао је немачки подофицир, секретар високог немачког војног руководиоца, који је радио на организовању дивизије Бранденбург. Када је дезертирао прихватила га је мрежа „Марко Поло“, али је требало уложити велике напоре да се подофицир и документа о немачким тајним агентима сачувају за одлучне акције. Агенти Абвера су упорно трагали за подофициром да би сазнали да ли је пао у руке француских обавештајца јер би онда морали да изврше замену својих агената и онемогуће француским обавештајцима да се успешно боре против „Операције Бранденбург“.

Почетком новембра 1944. године дивизија Бранденбург је већ почела да дејствује на западном фронту. Велики број агената Абвера, група Ота Скорценија у униформама, требало је да на Њујоршким облакодерима постави најсавременије микро радиостанице за навођење пројектила V-3 и бомбардовање Њујорка. Ова група је припремила и детаљан план за убиство генерала Ајзенхауера.

О овако озбиљној ситуацији брзо је обавештена америчка и енглеска контрашпијунажа, које су одмах активирале све своје тајне агенате. Убрзо је, сасвим случајно, први немачки агент преобучен у униформу америчког војника пао у руке америчке контраобавештајне службе. Агент га је приметио на улици Ремса како се мучи да отвори америчку кутију ци-

Обавештајна мрежа

»МАРКО ПОЛО«

гарета, паковану као наш „Филтер“: није знао да повуче црвену врпцу на целофанском отому. Одмах је био ухапшен и истог дана све прихватио. То је био сигнал америчкој контрашпијунажи у Француској да отпочне велику „Операцију Тарзан“.

Да би доскочила немачким агентима америчка контраобавештајна служба је саставила упитнике: „Ко је Флаш Гордон?“, „Ко је Тарзан и кога игра?“ и слично, којима су тестиране хиљаде америчких војника и официра, без разлике на чин и положај. Замало није страдао један амерички генерал који није знао да одговори на ова питања зато што никад није пратио америчке и друге стрипове. По подацима које је прикупила француска обавештајна служба „Марко Поло“, ускоро је ухапшено 1.500 немачких агената, запленио 48 отпремних радио-станција, открито је 800 складишта оружја у Француској, 200 у

Белгији и 80 у Холандији, а код 200 немачких агената пронађене су легитимације париске полиције и савезничких оружаних снага.

Француску обавештајну мрежу „Марко Поло“ сачињавали су родољуби: људи и жене који су били решени да се жртвују за своју земљу. Централна њихове мреже била је у школи за слепе и дефанктну децу у Вилербану, индустријском предграђу Лиона. Директор школе је такође припадао овој мрежи, заједно са неколико наставника и ђака. Али касније, Немци су успели да међу француске обавештајце убаце своје агенте и ухапсе тројицу најистакнутијих организатора мреже „Марко Поло“. Иако су били мучени одлучно су одбили да било шта признају, избацујући пароле: „Боље умрети стојећи, него живети на коленима“. Тако Немци нису могли да ликвидирају мрежу.

Један од чланова централе ове мреже описао је праву битку између француских обавештајца и Гестапоа, кад је организација проваљена: „Ученика Ренеа послали смо преко везе да донесе обавештајну пошту, али се више није вратио. У ишчекивању, одједном смо чули неку вичу, а затим су се врата школске трпезарије нагло отворила и велика група наоружаних Немаца почела је да пуца у вис и да виче: „немачка полиција“.

Подигнутих руку били смо окренути ка зиду док су нас они претресали. Одмах су препознали Вернера, једног од руководиоца мреже, чије су фотографије имали. Тукли су га пред нама и да би нас поколебали тврдили су да он прима од савезника 50 фунти за сваку авионску бомбу бачену на Немачку. То наравно није била истина.

Извршили су општи претрес и нашли упитнике намењене агентима, затим шапирограф и још неке доказе, а-

ли нису имали појма да се налазе у централној обавештајној мрежи „Марко Поло“, нити су било шта знали о нама који смо се ту затекли. То је био знак да раније ухапшени руководиоци нису ништа одали. Требало је да се угледамо на њих. Све присугне Гестапо је похасио и одвео, сем неколико слепих ученика, а изврстан број гестаповаца као заседа остао је у школској згради. Открили су у подруму и велике залихе рума које је директор школе чувао за прославу дана победе.

Сва лица која су те вечери посетила школу: професори, родитељи или рођаци ученика, били су ухапшени и одведени у разне логоре где су готово сви поубијани.

Слепи ученици који су знали за рад обавештајне мреже остали су у школи и цосакривали сав компромитујући материјал, који Немци ни приликом каснијег претреса нису могли да пронађу.

Припадник мреже Мишел, пре него што је пошао у школу, позвао је телефоном руководиоца централе Вернера његовим надимком „Воћа гавран“, али кад је чуо немачки нагласак који је речи преиначио на: „Фоћа кавран тражи да одмах дођете“, Мишел је схватио да се нешто догодило и одмах радио-везом обавестио Лондон. Већ у току ноћи сви савезнички агенти контрашпијунаже на француској територији, заједно са осталим припадницима мреже „Марко Поло“, преместили су своје пунктове.“

Захваљујући девизи „Појединци могу да нестану, али све надживљава борба против окупатора“, Гестапо и есесовци никад нису успели да нанесу озбиљније штете француским обавештајцима, који су систематски чистили француску територију и ликвидирали на хиљаде немачких тајних агената, диверзаната и специјалних фашистичких агената.

АНЕГДОТЕ

ХОЛИВУД И ПИРАНДЕЛО

Лекса Баркера, који је постао познат у филмском свету по својој улози Тарзана и који је играо Олд Штерхенда у филму снимљеном по роману Карла Маја „Благо у сребрном језеру“ запитали су једном:

— Волите ли Пирандела?
— „Пирандела?“ — поновио је Баркер некакo несигурно, а затим наставио:
— Отворено говорећи, не баш нарочито. Више волим кијанти.

Продуцент Давид Слезник, који је чуо одговор, одвео је Баркера у страну и рекао му:

— Желео бих да вам дам један добар савет, млади пријатељу. Учините нешто за своје образовање. Један глумца ипак мора да зна да пирандело није вино, већ најблажа врста горгонцола-сира.

Тада се у разговор умеша и писац књиге снимња:

— Мистер Слезник је, међутим, заборавио да вам каже да од овог благог сира потиче позоришни комад „Шест лица траже писца“.

ГЛУМИЦА И ТВРДИЦА

Позната италијанска филмска глумица Ана Мањани прикупљала је једном прилоге за неко сиротиште, и то с прилично успеха. Само се један фабрикант мириса, познат као тврдица, бранио и пукана и ногама од давања прилога. Назад јој је рекао:

— Даћу вам педесет хиљада лира ако још у току данашњег дана успете да нађете неког ко ће вам дати исти толики прилог.

После непуног часа глумица је поново дошла и поносно му показала прилог. Фабрикант је морао да загризе киселу јабуку и да испише чек на обећану суму.

— А ко је тај други прилагач? — радознало је запитао потом.

Ана Мањани стрпа његов чек у ташну и одговори:

— Ваша жена!

НЕЋЕ ДА СЕ МЕША

Када је познати енглески књижевник Оскар Вајлд лежао на смрти, рече му неки његов неуважавни познаник:

— Кад горе на небу будете срели моју жену реците јој...

— Ах — упаде му Вајлд у реч — не желим да се мешам у ваше породичне свађе. Те ствари уредите с њом ви лично.

ОВУ ГАЛЕРИЈУ „ЛЕПИХ ЉУДИ“ ИЗРАДИО ЈЕ ЛИЧНО БУЛТ СЕКРЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛНОГ КЛУБА КЛОВНОВА. МАСКЕ СУ ЗАШТИЋЕНЕ АУТОРСКИМ ПРАВОМ

НИЈЕДНО КЛОВНОВСКО ЛИЦЕ НЕ СМЕ ДА ЛИЧИ НА ДРУГО

Раније је могло да један клоун другоме „украде“ лице. Тек од 1950. постала је ствар озбиљна: лице једног Глупог Августа није само случајно баш такво. Основан је интернационални клуб клоунова и код секретара клуба Стана Булте из Лондона свака клоунска маска — од обрва до картонског носа — мора да се пријави и региструје — и више не мења. Њихове особене црте секретар „уписује“ на јавно испражњена и препарирана тако да могу заиста да представљају главу клоуна.

БУЛТ УПИСУЈЕ ЈЕДНОГ „КОЛЕГУ“

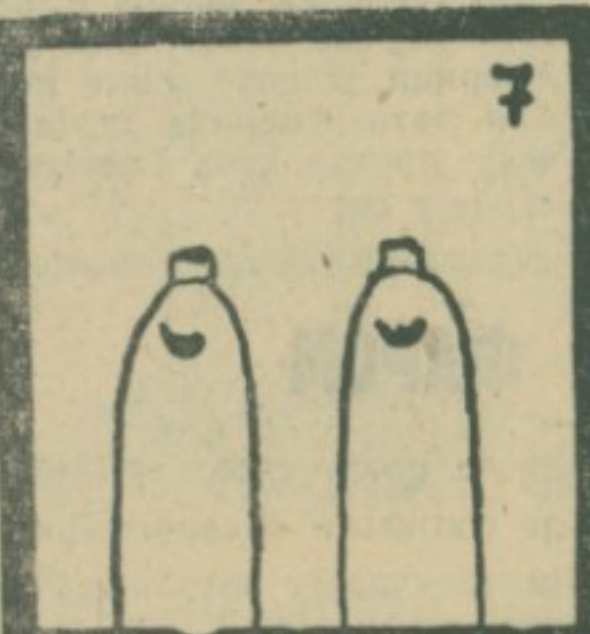
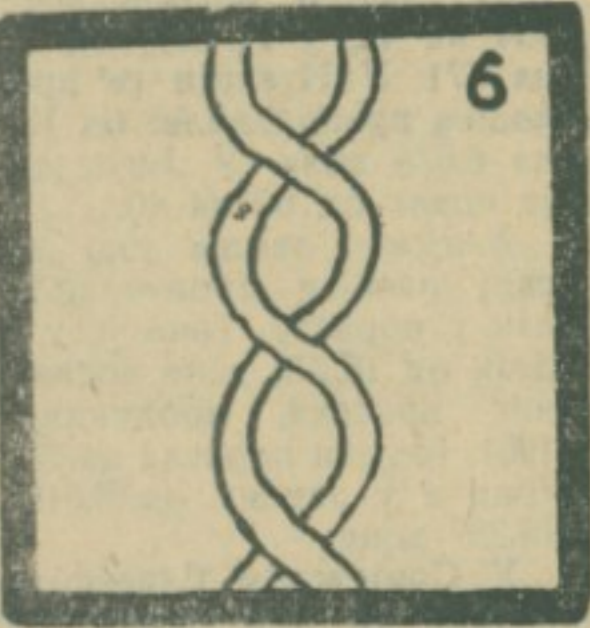
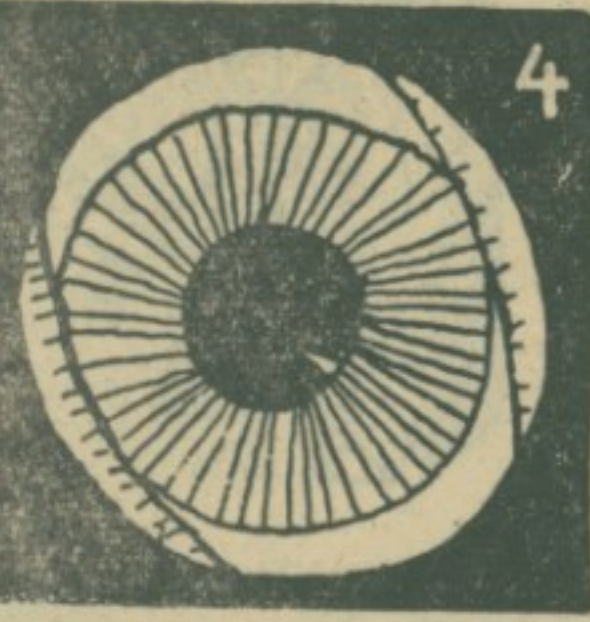
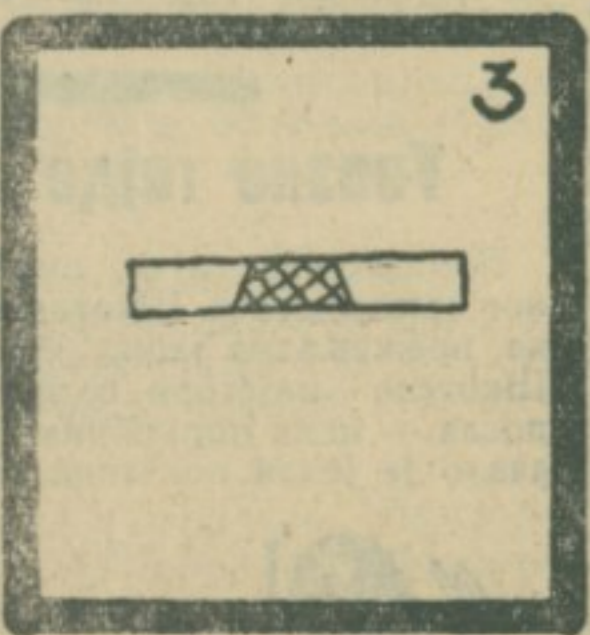
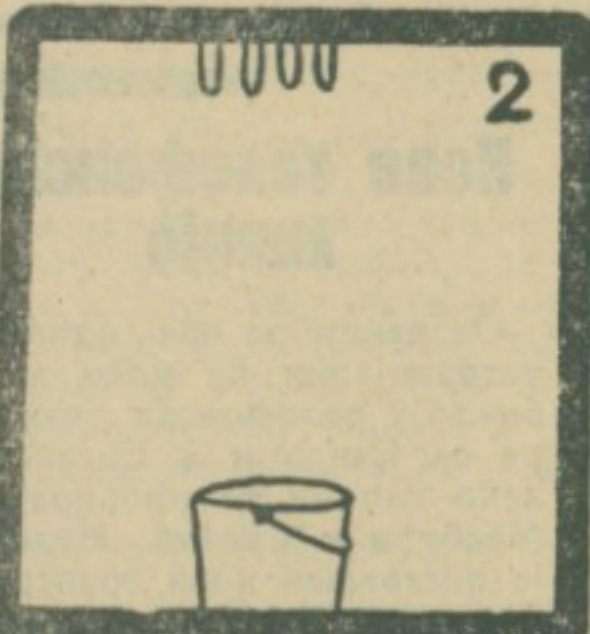
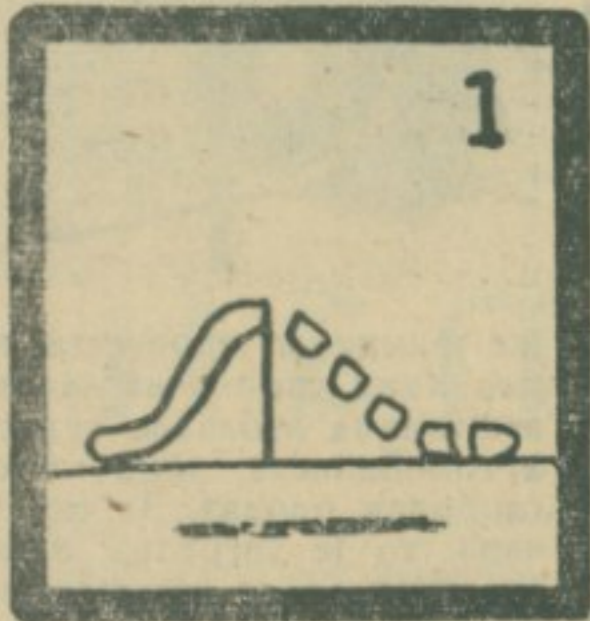

НЕМИЛОСРДНИ

— ЗАШТО НЕ УМЕТЕ НЕКИ ПУТ ДА МИ КАЖЕТЕ: „НЕ ТРУДИ СЕ ТОЛИКО“... ИЛИ НЕШТО СЛИЧНО.

ШТА ЈЕ НА ЦРТЕЖУ

Пред вама су „друдлз“ — загонетни цртежи енглеског уметника Рочера Прајса. Не покушавајте да их одгонетнете на начин на који сте навикли: прикупљањем аргумената и образложења. Јер, одговори ће ипак бити неочекивани, оштроумни, смешни али и логични ако се човек поведе за једном веселом, парадоксалном логиком. „Друдлз“ нису само зани мљиви и забавни; они нас уче да слободније схватимо пове заност појава и ствари и развијају машту.

СПОМЕНИЦИ ШЕКСПИРОВИМ ЈУНАЦИМА

УТИЦАЈ ШЕКСПИРОВИХ ТЕМА И ЛИКОВА НА СВЕТСКУ УМЕТНОСТ ЗАИСТА ЈЕ ГРАНДИОЗАН. ШЕКСПИР, КОЈИ ЈЕ ПО ГЕТЕОВИМ РЕЧИМА „ИСПРПАО СВУ ЉУДСКУ ПРИРОДУ У СВИМ ПРАВЦИМА, У СВИМ ЊЕНИМ ДУБИНАМА И ВИСИНАМА“, ОСТАЈЕ НЕПРЕСУШАН ИЗВОР НАДАХНУЋА ЗА УМЕТНИКЕ ТОКОМ СВИХ ВЕКОВА ОД ВРЕМЕНА КАДА ЈЕ ЖИВЕО ДО ДАНАС. МЕЂУ ТИМ УМЕТНИЦИМА ИМА И МНОГО ВАЈАРА...

У Страдсфорду на Евону, родном граду великог драматичара, пред Меморијалним позориштем-музејем уздиже се оригиналан споменик који веома упечатљиво делује складом између целине и појединих делова. Шекспира, који на округлом постаменту седи на позоришној столици, окружили су јунаци из његових дела. Хамлет се замишљено надноси над Јорикову лобању... У немирном сомнабулистичком сну луда леџи Магбет... Ту је и омиљени Шекспиров историјски јунак — млади Хенри IV са златном круном оца на самрти. Није заборављен и један други наш стари познаник — тешки и дежмекасти витез у коме, по његовом сопственом признању има „више меса него у другом човеку, па је према томе и грехова више“. Он седи у крчми код „Главе дивљег вепра“ с пехаром у рукама, осмеђујући се лукаво и добродушно: то друговима по чашици прича о својим „подвизима“ сер Џон Фалстаф.

Монументална група којој је вајар Роналд Сатерленд Хауер посветио 25 година рада, била је откривена 1888. године и тада је изгледала другачије но данас. Фигуре јунака из књижевности на гранитним пиједесталима стајале су готово приљубљене уз средишни постамент тако да су се тешко могле разликовати. Касније је овај недостатак одстранен. Одмакнуте на извесно растојање од Шекспира и ипак као и раније повезане с њим у једну целину, личности његових драма добиле су самосталност и постале су доступне посматрачу.

Радња „Хамлета“ одвија се, као што је познато, у Елсинору — древној престоници Данске. Ту је све пуно успомена на Шекспировог јунака. На морској обали диже се замак Кронборг са својим зеленим крововима и шиљатим кулама — Хамлетов родитељски дом. У једну од његових зидина уцементран је барелеф који представља Шекспира. По предању ту је велики драматичар играо женске улоге. На том двору,

где је Хамлет показао путујућим комедијантима како треба играти пантомиму, најбољи дански и страни уметници сваке године приказују „најбољу драму света“.

У парку местанцета Маријенлист, које лежи крај самог Елсинора налазе се мала фонтана „Офелијин извор“ и „Хамлетова хумка“ — стари, грубо отесани камен. Ту су 1901. године поставили и бронзану статуу Хамлета, рад Нелсине Петерсен.

У парку елсинорског замка били су 1944. године откривени нови споменици Хамлету и Офелији које је скулптор Рудолф Тегиер измоделирао у духу средњевековних и древних статуа.

У част Шекспира и његових личности споменици су подизани не само на европском континенту. Оригиналан споменик постављен је 1926. године у Сиднеју, у Аустралији, на пространом тргу између ботаничке баште и народне библиотеке. Познати аустралијски вајар Едгар Бертрам Макенел извајао је Шекспира одевеног у тогу, с пером у руци. Крај постоља стоје његови јунаци: Ромео и Ђулијета, у нежном и невином загрљају, замишљени Хамлет, озбиљна Порција из „Млетачког трговца“, а крај ње весели и безбрижни Џон Фалстаф.

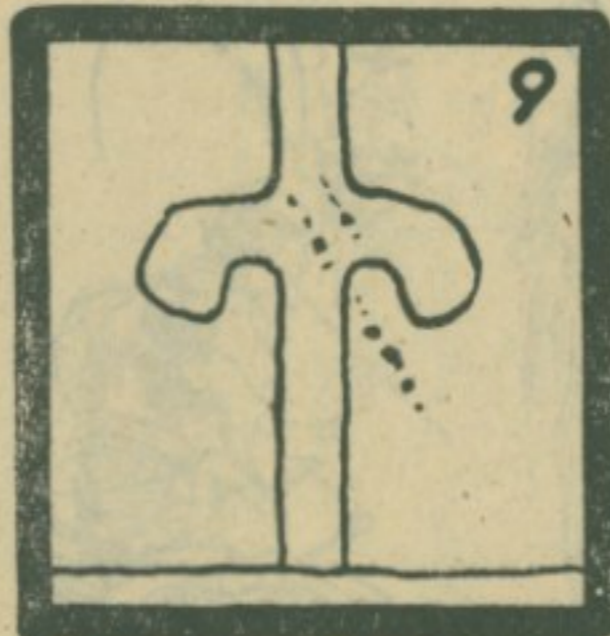
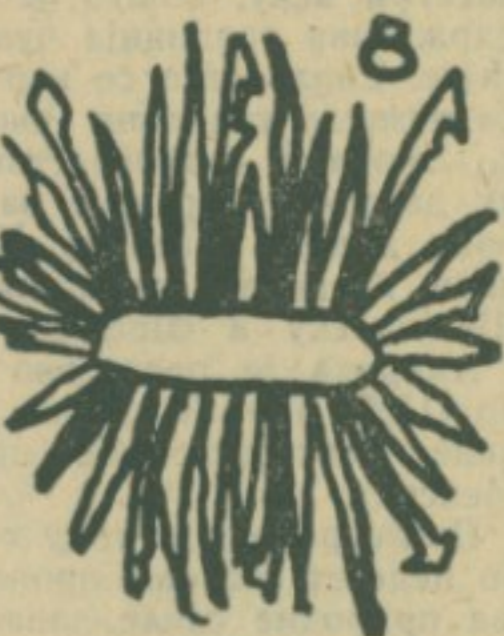
Ово су само највећа и најпознатија вајарска дела инспирисана Шекспировим ликовима. Малих статуа и споменика расејаних широм света има много више.

НА СЛИКАМА:

● ОДОЗГО НАНИЖЕ — СТРАДФОРСКЕ СКУЛПТУРЕ: ХАМЛЕТ, СЕР ЏОН ФАЛСТАФ, ЛЕДИ МАГБЕТ

● ЛЕВО ДОЛЕ — СПОМЕНИК ШЕКСПИРА И ЊЕГОВИХ ЈУНАКА: РОМЕО И ЂУЛИЈЕТЕ, ХАМЛЕТ И ПОРЦИЈЕ У СИДНЕЈУ (АУСТРАЛИЈА)

● У СРЕДИНИ — СПОМЕНИК ОФЕЛИЈИ У ЕЛСИНОРУ (ДАНСКА)

ОДГОВОРИ:

1. ГЛИСТА КОЈА ПРЕЛАЗИ ПРЕКО ИВИЦЕ ЖИЛЕТА;
2. ВИСОКА КРАВА;
3. АЈФЕЛОВА КУЛА ПОСМАТРАНА КРОЗ ОТВОР ПОШТАНСКОГ САНДУЧЕТА;
4. ОВАКО СУ МИКРОВИ ПРВИ ПУТ УГЛЕДАЛИ ПАСТЕРА КРОЗ МИКРОСКОП;
5. ОВАКО ЖЕНА ВИДИ МУЖА ЗА ДОРУЧКОМ;
6. ДВЕ ГЛУПЕ ЗМИЈЕ ОД КОЈИХ СВАКА МИСЛИ ДА ПУЖЕ УЗ ДРВО;
7. НАЈЛЕПША ДЕВОЈКА ТУРСКЕ У ПРАТЊИ СВОЈЕ РУЖНЕ ДРУГАРИЦЕ;
8. ЦЕПНИ НОЖИЋ КОЈИ СТАЈЕ 50 ДОЛАРА;
9. НОЈ КОЈИ ЈЕ ПРОГУТАО ТЕЛЕФОНСКУ СЛУШАЛИЦУ.

СЕСТРЕ ПО ИЗБОРУ

Две породице из Ванкувера, у Канади, извршиле су размену својих кћери да би на тај начин прекинули вечне свађе у кући.

Петнаестогодишња Елен Јонсон никако није могла да се сложи са својом годину дана старијом сестром Лиа. Једном, при повратку из школе она је о том свом „проблему“ разговарала са својом пријатељицом, петнаестогодишњом Линдом Штрамајер, која такође стоји на ратној ноzi са својом седамнаестогодишњом Карол. Елен и Лиа да дошле су на добру идеју: да се Елен пресели код Линде, а Карол код Лиа.

Родитељи су се сагласили са овом разменом. Поводом тога мајка Елене и Лиа Јонсон изјавила је: „Изгледа да је сад све у реду. Све че-

тири девојчице изгледају задовољне. Не треба никога да уверавам да се тиме нисам одрекла своје Елен, нити је то случај са Каролином мајком. Ја, природно, веома волим Елен, али ако она жели да станује код своје другарице, ја не мислим да је

држим везану уз своју кецељу“.

Ипак треба додати да су обе мајке већ 18 година најприсније пријатељице, да о васпитању деце имају слична схватања и да уопште не праве никакву разлику између четири девојчице.

НАГРАДА ЧЕКА

Францускиња Марка Гизмак одредила је још 1908. године награду од 100.000 франка онемо ко први ступи у везу „са становницима једног другог небеског тела изузимајући Марс“. Новац и писмени услови награде депоновани су још тада код Фран-

цуске академије наука. Најновији број „Часописа за међународне телефонске везе“, подсећајући је на ову награду која још чека свог добитника, пише да се више не зна због чега је Марка Гизмак искључила планету Марс.

МАЛА ИГРА СА РЕМЕК-ДЕЛИМА

Добро погледајте ову чувену слику. Шта мислите, ко је њен аутор? Шта она представља? Кад је дело насликано? Где је изложено?

Ако одговорите на једно од питања ви сте образовани. На два — ви сте даровити. На три — добро познајете уметност а на четири — одличан сте познавалац сликарства.

Уколико нисте сигурни у неком од одговора помоћи ће мо вам ми:

Слику је израдио Марк Шагал. Назвао је „Зелени виолиниста“.

ниста“. Насликао је 1929. године а изложена је у музеју Соломона Гугенхајма у Њу-Јорку.

Марк Шагал је рођен у Витебску 1887. године али је његово стварање везано за Париз и „Париску школу“. Припада групи кубиста. Првенствено је сликар-приповедач из своје постобјективне, пун маште и свеже правне народне уметности. Његове боје не ограничава стварност. „Зелени виолиниста“ има зелено лице и шаке. У Народном музеју у Београду налази се његово платно „Човек с кравом“.

Кардиоскоп

Лекари једне од стоцхолмских клиника Ерик Каленс и Торстен Силандер пронашли су апарат-кардиоскоп којим може да се погледа право у човечије срце. Апарат се састоји од две танке металне цеви увучене једна у другу. На горњем крају апарата на-

лази се окулар, а на доњем призма, објектив и лампица која су изоловани танком гуменом облогом. Кардиоскоп се кроз разрезану вену уводи непосредно у срце.

КАЦЕШАНОВА КЊИ

ПО НОВЕЛИ
А.С. ПУШКИНА

»СКРЕТНИЧАР« НА ДУЖНОСТИ

Господар овог пса по зачимању је скретничар. Да пас не би беспослично, он му је обукао униформу железничара и почео да га води са собом на дужност. И сада, док железничар спушта и ди-

же рампу и пропушта воз, пас Кики својим изгледом и вештинама забавља туристе-аутомобилисте који чекају слободан пролаз. За скретничара то је узредна зарада јер туристи не штеде новчиће а ни слаткише које добија пас као свој део награде.

Нове телефонске линије

Од децембра ове године Аустралијанци ће моћи да обављају телефонске разговоре са Канадом и Енглеском лако као да телефонирају у Мелбурн и Сиднеј. Недавно је постављен нови транспондонски кабл који ће заменити досадашње радио-телефонске везе.

Увозне гајде

Производња гајди, омиљеног инструмента Шкотланђана, преживљава тешку кризу. Шкотски мајстори седе без посла — нема порубина. Недавно је један посланик обе-

лоданио узрок ове кризе: шкотски војни оркестри последњих година свирају на јевтеним гајдама купљеним у — Пакистану. Њиховим стопама пошли су и грађански оркестри тако да сад готово читав Шкотска свира на — увезеним гајдама.

СВИЛА КРОЗ ВЕКОВЕ

Једна од најстаријих силовина за израду свилених тканина појавила се прво у Кини. Још 2640. године пре наше ере саћени су дудови, његовим лишћем храњена је свилена буба и добијане су свилене чехуре из којих се испредала сирови свила. Кинези су производњу свиле чували као државну тајну.

Ипак, кријумчарењем, по цену живота, дудове саднице и свилобубе пренете су преко Кореје у Јапан. Обе земље, Кина и Јапан, развиле су гајење свилених буба до највећих размера и данас су још на челу производње сирове свиле у свету.

Преко Индије која је такође тајним путем добила свилобубе из Кине, пренела се ова грана у Персију, а одатле у Турску и Грчку. Тада је први пут свила допрла и у Европу. Код Аристоте-

ла (384—322. пре наше ере) у његовој Историји живих бића помиње се производња свиле из чехуре свилених буба.

Пошто је Аристотел био рођену Македонац и велики пријатељ Александра Македонског, може се претпоставити да је још тада у данашњој Македонији била позната свила. Свиларство се тамо развијало и одржало вековима. Нарочито је за време турске владавине ова грана пољопривредне производње унапређена и одржала се до данашњег дана, нарочито у јужној Македонији. Одатле је пренесена у долину Мораве и даље ка северу.

Кроз цео средњи век свила је била цењена као мате-

рија за луксузну опрему одеће. У народним песмама помињу се свилени „скути и рукави“, свилени појас код мушкараца, свилом извезени разни предмети, свилени чатор (шатор), свилени душеци и друго.

За време Римљана свила је

такође била позната. Трговина свилом била је монополисана и важили су нарочити прописи за меру и одређивање цене. Са Сицилије је пренета производња свиле у северне крајеве Италије преко Фиренце до Ломбардије и Милана. Ово је данас једна

од највећих свиларских области у свету.

У Француској је производња свиле почела тек у петнаестом веку, пошто је још одржавана традиција чувања тајне. Свиларство се нарочито развило у долини Роне око Лиона. У седамнаестом веку давале су премије за гајење дудова. Тада су Хугеноти пренели свиларство у Швајцарску и Шпанију.

Америка је релативно рано (1522) добила дудове саднице и свилене бубе преко Мексика.

После развоја у току готово педесет столећа, производња природне свиле данас опада. Њена количина се смањује из године у годину, нарочито у земљама које све

више производе вештачка и синтетична влакна. У Бугарској, где је продукција свилених чехура после рата износила просечно преко 2.000 тона, у 1961. години спала на 1681 тону. У Француској од 354 на 49, у Грчкој од 1.211 на 771. У Италији се производња преполовила: од 13.046 на 6.678 тона. У Југославији је опала од 60 на 40.

Азијске земље још држе свој ранг и производња је чак у порасту. Тако је у Индији од 15.772 тоне послератног просека, продукција у 1961. години порасла на 21.538 тона а у Јапану од 8.619 на 15.287 тона.

У Совјетском Савезу производња се још близу 30.000 тона свилених чехура и 2.374 тоне сирове свиле, док је у Америци уопште више нема. Али зато Америка стоји на челу произвођача вештачке свиле у свету.

И ТАКО СЕ БОРИ

На острву Курасо (једном од Антилских острва) измишљен је необичан начин да се од стране муве соцвете које наносе велике шете у овој

области. Стручњаци су ухватили већи број мужјака ових мува, зрачили их гама зрацима и на тај начин уништили и потомство.

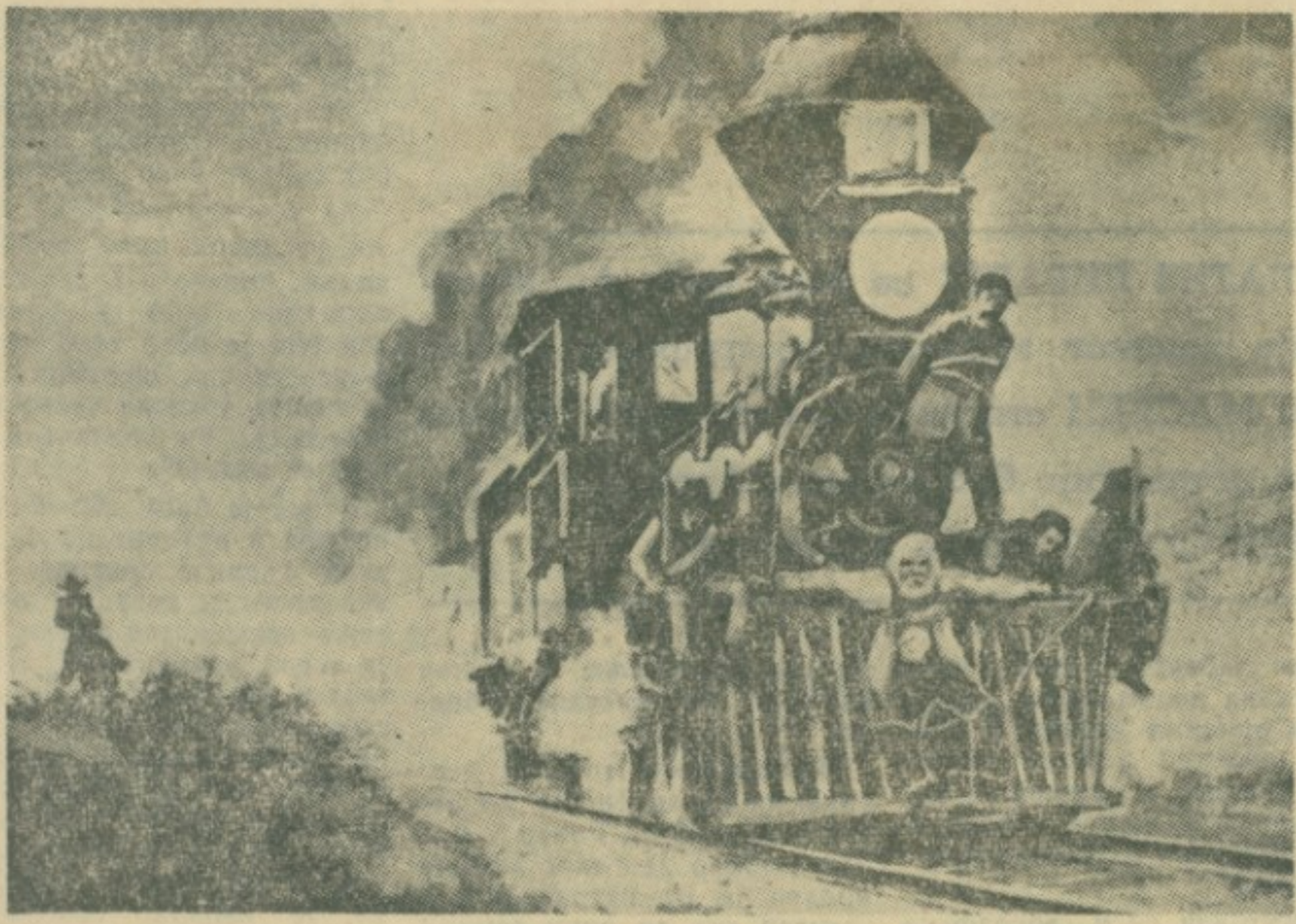
рија за луксузну опрему одеће. У народним песмама помињу се свилени „скути и рукави“, свилени појас код мушкараца, свилом извезени разни предмети, свилени чатор (шатор), свилени душеци и друго.

такође била позната. Трговина свилом била је монополисана и важили су нарочити прописи за меру и одређивање цене. Са Сицилије је пренета производња свиле у северне крајеве Италије преко Фиренце до Ломбардије и Милана. Ово је данас једна

РИБА СА ФАРОМ

Једна врста рибе која живи у океанским дубинама од 11.000 метара, има на глави „фар“ којим заслепује свој плен. Ова „електрична“ риба

зрачи праву светлост — тврде совјетски океанографи који проучавају потолине Галци фичког океана.

НЕПОЖЕЉНИ

Први возови на Дивљем западу нису увек превозили само робу или путнике са плаћеном картом. У то време чак ни локалне власти нису се много придржавале закона и морала. Да би се стање побољшало негде око 1880. године у Игл Пасу образован је комитет састављен од старијих грађана који су пазили на понашање и морал својих суграђана и при-

дошлица. Кад би се повећао број сумњивих лица: крадљиваца, скитница, па чак и часних тримардера (оних који су тражили за раду идући из града у град и радили у једном месту осам дана као говедари, у другом два као кувари, на трећем месец дана као дрвосече, то јест управљали се према свом расположењу или потреби) комитет би одмах предузимар хитне мере. Наред-

дио би да се у станицу доведе локомотива са високом осовом на коју би ухваћене непожељне особе добровољно или силом при везивали и уз церемонију одвозили на „мало бесплатно“ путовање.

У ствари, мисли се да је девиза комитета за опрезност, како су звали комитет из Игл Паса, била: „Пошлати их одакле су дошли!“

ПРАВА АНТИЛОПА

ПОРОДИЦА АНТИЛОПА велика је и разноврсна. Има их малих као зеца, и великих као коња.

ПРАВА АНТИЛОПА је најлепша, најрациознија и најхитрија.

Антилопе су једна врста сисара-преживара које имају грациозан изглед и брз ход. Међутим, то је све што разне врсте антилопа имају заједничко, јер неке су ситније од зечева а друге веће од коња; једне имају велике праве или спиралне рогове друге само парашке, или су чак и без њих. Једном речи, то је група различитих животиња које се здружују

у антилопу. Њено научно име је *Antilope cervicapra*. Антилопа *cervicapra* је од свих врста најлепша, најрациознија и најхитрија. Међутим, оне које су се још до пре једног века размножавале у равницама своје постолбине Индије, данас су постале тако ретке, да и онај ко се потруди и начини дуг пут да би их пронашао, ретко ће успети.

У сваком случају оне нису ишчезле због тога што су их уништавали тигрови и вукови, који су њихови главни непријатељи, већ на жалост — човек. Јер за ловце је највеће задовољство ловити баш ове лепе животиње које због њихове брзине ни најбољи хртови нису могли стићи. Да би их ипак ухватили ловци су почели да употребљавају

дресиране гепарде или соколе који су их у бришућем лету убијали, док су их они на коњима пратили.

Али ни ово не би толико наудило антилопама да се ни су појавили европски ловци са својим најмодернијим оружјем.

На слици је мало крдо антилопа *cervicapra*. Ту се под окриљем мужјака налази група женки и младунаца. Мужјак, прави султан — тешко онемо ко га не послуша! — одмах се познаје: по необично великим роговима, које само он има, али чија дужина некад може да достигне 80 см колико је он до хртењаче висок; и по свом црно-белом крзну јер сви остали имају светло.

Рогови му представљају значајно оружје у жестокој борби са ривалима и Индијци то користе да би их ухватили. Кад се домогну једног мужјака онда лако долазе и до других — чвором му пражу вежу за рогаве подугачко слободно уже и пунте у крдо антилопа. У двобоју ужад се улетује око њихових рогова и они, не успевајући да се испетљају, бивају лако ухваћени.

КРДО ПРАВИХ АНТИЛОПА

ОГЛАСИ И РЕКЛАМЕ

„Ауто-школа тражи саветодавца, 20 до 30 година, са или без дозволе за вожању“.

*

Реклама преко радија: „Купите часовник марке Х, он вреди онолико колико стаје а не стаје много“.

*

Једно америчко предузеће за продају нових аутомобила

објавило је сензационалну рекламу:

„Са боцом вискија у руци поједини аутомобилисти ће моћи да возе наша кола и брзином од 275 километара на час“ — у отворен гроб, наравно (наша примедба).

*

У излогу једног бара у једном граду у Ирској може се прочитати овакав натпис:

„Умољавају се поштовани гости да приликом туче не узимају наше столове и столице. Штапови се налазе иза пећи“.

*

Објављено је у Америци: „Направљен је душек са четири брзине и ручним маневрисањем“... Тражи се, сигурно, само онај ко ће употребити овај проналазак...

БРАВО

ПО РОМАНУ О. КУПЕРА
ЦРТА Н. КРУЉЕВИЋ

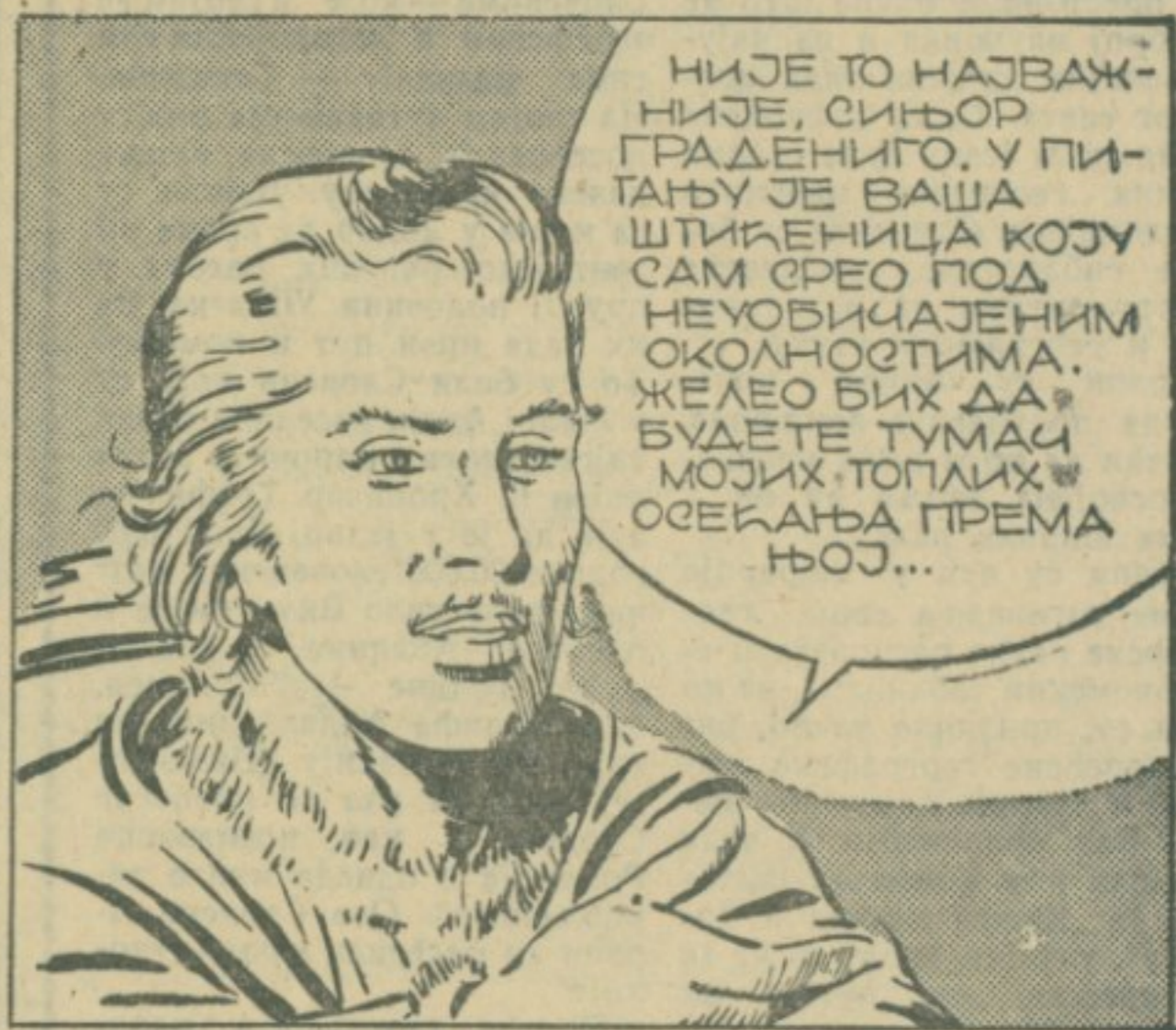

ВОЈВОДО ОД АГАТЕ! ВЕОМА САМ ПОЧАШТОВАН ШТО ВАС ВИДИМ У МОМ ДОМУ!

ДРАГИ МОЈ ВОЈВОДО, ЧИНИ МИ СЕ ДА ВАС ЈЕ ВЕНЕЦИЈА ПРИЛИЧНО ОКУПИРАЛА...

УСКОРО ЋЕ МО ОДРЖАТИ РАСПРАВУ ПОВОДОМ ВАШЕГ ПОТРАЖИВАЊА...

НИЈЕ ТО НАЈВАЖНИЈЕ, СИЊОР ГРАДЕНИГО. У ПИТАЊУ ЈЕ ВАША ШТИФЕНИЦА КОЈУ САМ СРЕО ПОД НЕУОБИЧАЈЕНИМ ОКОЛНОСТИМА. ЖЕЛЕО БИХ ДА БУДЕТЕ ТУМАЧ МОЈИХ ТОПЛИХ ОШЕКАЊА ПРЕМА ЊОЈ...

АКО САМ ДОБАР ПСИХОЛОГ, ДРАГИ ВОЈВОДО, РЕКАО БИХ ДА СИМПАТИЈЕ ВИКОНТЕСЕ ВИСИТЕ ПРЕМА ВАМА Нису МАДА...

БОЈИМ СЕ ДА ЈЕ ТО САМО ЗАХВАЛНОСТ ЗБОГ ПОМОЋИ КОЈУ САМ ЈОШ ПРУЖИО...

КАСНИЈЕ

ЈА СЕ НАДАМ ДА ЋЕТЕ УСКОРО МОЋИ ДА ЈЕИ ВИДИТЕ...

БУДИТЕ БЕЗ БРИГЕ, ВОЈВОДО, УЧИНИ КУ СВЕ ШТО ДО МЕНЕ СТОЈИ...

НЕ! НЕКЕШ ЈЕ ВИДЕТИ, ВОЈВОДО ОД САНТА АГАТЕ! БОГАТСТВО ПОРОДИЦЕ ТИ ПОЛО БИЋЕ САМО МОЈЕ, ЈЕДИНО МОЈЕ!

617

ЗЛАТНЕ ЛИВАДЕ

„ЗЛАТНЕ ЛИВАДЕ“ се зове дело Ал Масудија великог арапског географског писца. АЛ МАСУДИ стигао је све до оних земаља где дотад није био ниједан Арапин. ПРВИ СУСРЕТ Арапа и Словена

и као забавно штиво. Често проткана занимљивим причама и описима живота и обичаја далекних народа, чудесних градова и земаља — узбуђивала је машту и подстицала на нова путовања и откривања.

Постојали су и географски приручници, речници, у које су уношени извештаји путника и изасланика у далеке земље. У „Азбучном речнику земаља“ налази се и опширан извештај Ахмеда ибн Фадлана који је као калифов посланик (921) ишао бугарском кнезу на Волги. То је уједно и најстарији познати арапски писац који даје обавештења и о Јужним Словенима. Нарочито су занимљива његова казивања о Русима, за које каже да су „високи као стабла и дивнога става“, одлични ратници и вешти трговци. „Клањају се многим боговима које граде од дрвета; дарују их богатим поклонима понајвише кад их моле за помоћ у трговању... Болесне издвајају подалеко

од својих насеља, а мртве спаљују уз свечане обреде...“

Најпознатији арапски географски писац био је Ал Масуди (умро 996). Рођен у Багдаду, добар део свог живота провео је на путовањима и „стигао све до оних земаља где дотад није био ни један Арапин“. Посетио је Персију, Индију, Цејлон, Туран, Арменију, обале Каспијског језера, Египат, многе делове Африке, Шпанију и Грчку; пловило је по Кинеском мору; био је на Мадагаскару, у Оману, Палестини и у Јужној Арабији.

„Залазио сам тако далеко на исток, пише Ал Масуди, да сам потпуно заборавио на запад; улазио сам тако дубоко у земље запада, да сам чак заборавио назив исток“.

Своја путовања и географске податке Ал Масуди је изнео у делу које је назвао „Златне ливаде“. Убрзо је оно постало једно од најпопуларнијих међу муслиманима целог света, а и данас се још

врло чита. У „Златним ливадама“ се први пут код Арапа поименце помињу Срби и Хрвати. Ал Масуди је дошао у додир и са оним „великим народима Словена (Сакалиба) који се тако називаху.“

Ал Масудијево дело садржи, углавном, врло много значајних података о земљама и народима које је упознао, али оно је исто тако и пуно фантастичних причања „које је машта арапска често измишљала да би увеличала оно што се казује“.

Велик је број арапских географа и путописаца чија се дела и данас сматрају врло значајним за развој и унапређење географске науке. Они су њени обновитељи, а исто тако и учитељи будућих арапских географа. Као и сви арапски географи и он је, као путник, око 1135. дошао на двор сицилијанског краља Руђера, великог заштитника науке, а нарочито географије. Ту је израдио географску карту урезану у сребро и саставио опис земље.

Око 1153. године пропутовао је словенски део јадранског приморја и саставио итнерар који је увео у своје велико географско дело. Био је у Бакру, Сењу, Задру, Биограду, Нину, Шибенику, Трогиру, Сплиту, Стону, Дубровнику и Котору. Савременаци су га називали „арапски Страбон“ по имену чувеног грчког географа, чије су дело „Географија“ Арапи превели на свој језик.

Тako су арапски географи и путници, настојећи да што боље упознају далеке и дотад непознате земље и њихове народе, у својим списима оставили и драгоцене податке о Словенима, нарочито о Русима, Србима и Хрватима.

Откривању земље и њеном упознавању, ванредно су много допринели Арапи. Један читав период у раном средњем веку географска наука назива „Арапско доба“, а његово средиште је био Багдад, па потом и Дамаск. Арапи, понесени новом Мухамедовом вером, убрзо су освојили велики део земаља античке Азије и Африке, острва Кипар и Родос, па потом и Шпанију.

Као некад Римљани, тако су сад и Арапи упознавали све те земље тек после освајања. Крајем VIII и почетком IX века двојица багдадских калифа нарочито су настојали да развију географску и астрономску науку и да у својој престоници окупе што већи број научника и из најудаљенијих крајева тада познатог света. Ту су превођена на арапски језик дела старих грчких географа, нарочито Птолемејева. Основане су богате библиотеке, снабдевене инструментима за астрономску и географску науку.

Арапи су одмах почели да проучавају земљопис, желећи да кроз њега упознају освојене земље да би у њима ширили ислам.

Арапи су већ у најраније време заснивања своје географске науке располагали астрономским таблицама, на којима су, прилично тачно, биле одређене географске ширине и дужине појединих места. Већ половином IX века научник ибн Корбадех саставио је „Књигу путева и држава“, у чијем уводу каже да ће навести „све путеве на земљи и њихову дужину; описати поједине државе, укључити те области пуста која насељена, а што је за

трговце нарочито важно: где су какви порези и царине“.

Писац ове књиге наводи и два врло значајна средњевековна итнерара (карте и путни водичи): један приказује пут јеврејских трговаца из Европе у Египат, а оданде преко Суецке превлаке. Црвеним мором и Индијском океаном до Индије и Кине. Други приказује пут руских трговаца по великим рекама Дону и Волги, Каспијском језеру па потом све до Багдада. Већ у IX веку под утицајем арапских трговаца, у Кини северно од Кантона, а недалеко од ушћа Јангцекјанга, појављује се трговачки град Кан-Фу.

У раном средњем веку Арапи су дошли у додир са Словенима — које у својим географским и историјским списима називају — Сакалиби. На својим путовањима они су посећивали словенске земље далеко на северу. Дошли су са њима у додир за време византијско-арапских ратова у другој половини VII века, па их тада први пут и помињу. То су били Словени које су у Малој Азији населили византијски цареви, нарочито Јустинијан II. Хроничар Теофан каже да је у једној бици 692. године 20.000 словенских ратника напустило Византију и пребегло Арапима. А већ идуће године — Мухамед, брат калифа Абдалмалика, на паде на Романију (Византију) имајући уза се пребегле Словене... као познаваоце Романије и одведе много заробљеника“. Ове Словене Арапи су населили око Антиохије.

Описна географија, нарочито развијена код Арапа није имала само практичну намену већ је врло радо читана

Постанак чиода

Пре више векова многи артикли, данас веома тражени, били су привилегија само богатих људи, првенствено племића. Такав је случај био са чипкама, крзнима, свилом и кадифом, па чак и чиодама!

Први пут су се чиоде појавиле у шеснаестом веку и то у Британији: на двору краљице Катарине, супруге Хенрика VIII. У то време чиоде су прављене од месинга али је њихова израда била врло компликована, нарочито због главнице које су биле од савијене жице и посебно спајање са иглицом. Чак су доно-

шени нарочити прописи какве треба да изгледају добро израђене чиоде.

Тек је средином прошлог столећа пронађена специјална машина која је могла да изради чиоде од једног комада жице. Отада се оне израђују на аутоматској преси.

Данас се у Енглеској производе чиоде махом од челика и то на стотине тона, у разним типовима и величинама, и троше у свим деловима света, не само у домаћинствима, него и у трговини и индустрији.

МУКЕ СА СЛОНОВИМА

Познати су и многи други несрећни случајеви у зоолошким вртovima не само у Немачкој него и у Швајцарској, Француској, Италији и другим земљама, у којима је углавном од разјареног слона мужјака страдао неко од особља, чувари, радници па и ветеринари.

Мала се слоновима у зоолошким вртovima дају стабла дрвећа да се њима забављају и намишљају увек нове „справе“, ипак се у животињама временом нагомила енергија која изненада „експлодира“. Тешко ономе ко се у том тренутку нађе у близини.

Од слона, нарочито мужјака, у зоолошким вртovima у свету страда годишње ви-

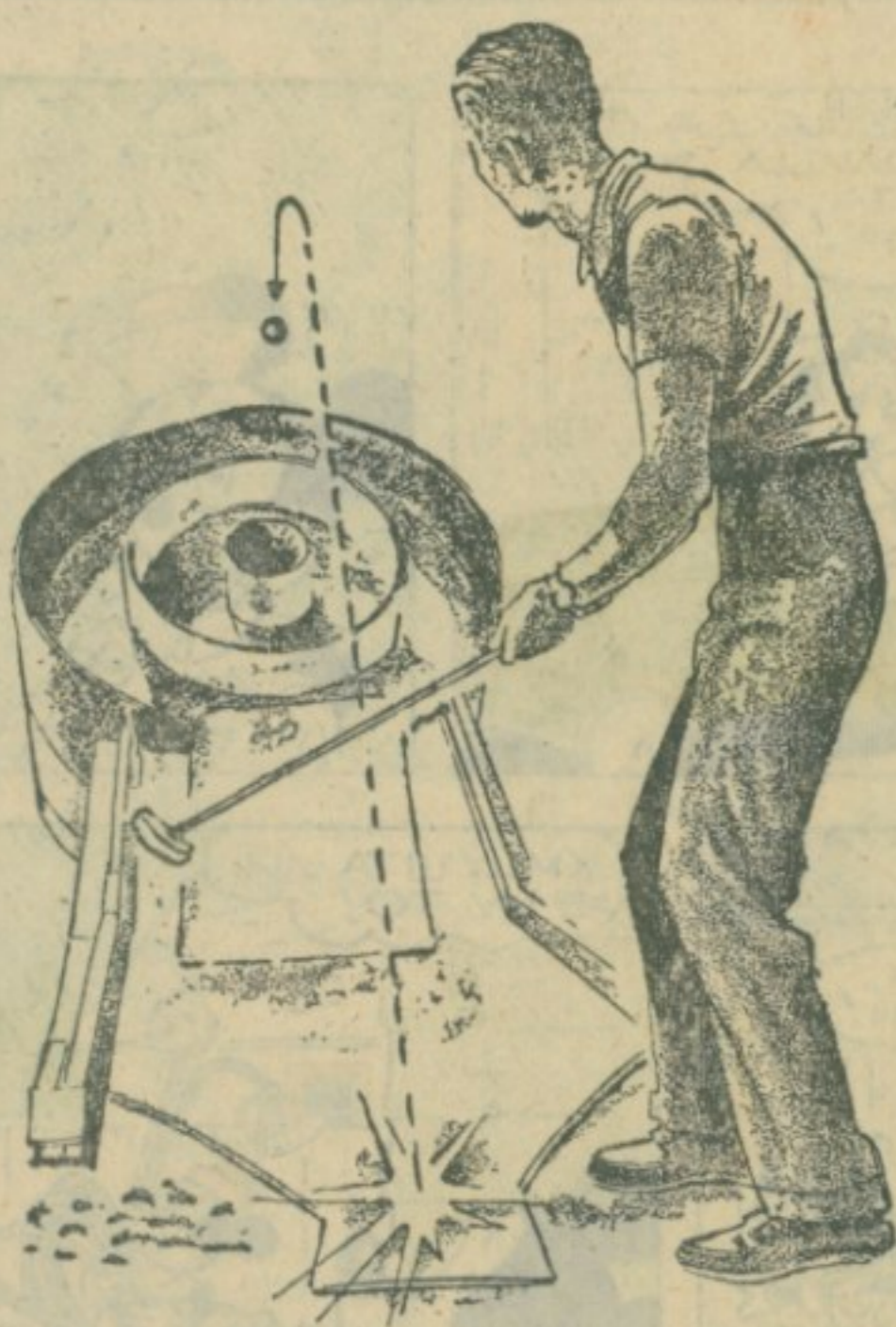
ше од стотину људи. Дресери и чувари никад нису сигурни за свој живот. Овог лета, у августу, жртва је био 36-годишњи Гинтер Ленц, чувар у Берлинском зоолошком врту. Наочиглед 300 посетилаца, њега је слон „Салим“ пробо једном кљовом. Чувар га никад није злостављао па се не зна шта је „Салим“ нагнало да се овако крваво освети.

Поводом венчања принца од Велса 1881. године Енглези су поклонили Берлинском зоолошком врту два слона: „Омара“ и „Ростом“. Они су већ уз пут демолирали своје кавезе. Хроника каже да су транспортовање од Хамбурга до Берлина преузела „два неустрашива човека“, Пеклер и Брауер. „Ростом“ је још те године напао чувара Маршала, пробо га кроз груд и лећа. Неким чудом Маршал је преболео озледу. Две године доцније „Ростом“ је убио чувара Кригера, па је тада одлучено да се и њему учини крај. Показало се, међутим, да метално уже којим су покушали да га задане није било довољно јако и он је извукао главу. Угинуо је од болести 1892. године, а „О-

мар“ је убијен годину дана доцније.

Са сломом „Бојем“ морали су бити нарочито предострожни. Кад су га из његовог привременог стана 1873. године преселили у пагоду слонова, пут којим је пролазио био је ограђен јаким шипкама и сав присут јабукама које су служиле као мамац. Доцније „Бој“ је успео да побегне, али је мирно допустио да га врате, само није дуго потрајало а он је напао главног надзорника, обухватио га сурлом и витлао око себе, кад је, случајно, наишао чувар и ударцима гвозденом по лугом натерао га да пусти своју жртву. „Бој“ је тада морао бити ликвидирао.

У зоолошком врту у Франкфурту једном слону су у кљове угиснуте металне кулде и ударцима ограда на кавезу појачана. Пошто и те мере предострожности нису биле довољне, директор зоолошког врта професор Сајц наредно је 1900. године да слон буде убијен. Доцније, 1934, у истом врту дошло је до несреће — други слон ударцима сурлом убио је главног чувара Антонина Квица.

Минијатурни голф

Познато је да голф тражи велики простор. Међутим и за то се нашло решење. Као што се види на слици направљени су кон-

центрични отвори у које се убацује лопта. Овај нови „рођак“ правог голфа узима све више маха

САЈАМ — КЛУБ ПАСА

У Лондону, у Бетал Грину постоји јединствен клуб, сајам-клуб паса. Сваке недеље у овај клуб у друштву својих најдражих пријатеља, дечака и девојчица, стижу врло ретки и скупочени пси, али има и оних мање вредних. Искусном познаваоцу довољно је да на то шаренило баца лети мичан поглед па да одмах уочи да ли се ради о бастарду или о псу са педигреом.

Понекад се у овом клубу дешавају и врло смешне сцене кад четвороножни чланови при упознавању пређу уобичајене границе пристojности.

После разгледања свих „експонатa“ стиже се у фазу куповине и споразум се лако постиже. Мали посетиоци завршавају своју недељну посету клубу задовољни и жалосни у исто време. Пре но што напусте Бетал Грин окреху се и безброј пута поздрављају своје пријатеље који су прешли у руке других власника.

МАРАТОН ОКО ЛОНГ АЈЛЕНДА

Недавно је кренуло са старта 27 моторних чамаца, учесника у трци око острва Лонг Ајленда. „Стаза“ је дугачка 376,5 км и представља нов рекорд у води Ист Ривером, кроз Лонгајлендски мореуз и најзад излази на Атлантски океан. Иако веома напорна трка представља привлачну атракцију за љубитеље овог спорта. Одржава се једном годишње а ово је пета по реду. Ове године је на циљ први стигао чамац „Ел див-

бло“ дугачак 5,48 м са уграђеним мотором. Стазу је прешао за 5 сати, 37 минута и 30 секунди, што је представља нов рекорд у брзини. Поред квалитета самих чамаца и мотора до изражања долази нарочито вештина и кондиција возача. Циљ се налази испод чувеног Бруклинског моста који повезује Менхетн са Бруклином преко Ист Ривера. На слици је Бруклински мост.

Јесће ли већ чули да...

... дужина спавања код човека изгледа отприлике овако: од првог до трећег месеца око

24 часа; са 3 месеца: 21 час; са 6 месеци: 18 часова; од 1 до 5 година: 15 часова; од 5 до 7 година: 13 часова; од 7 до 10 година: 12 часова; од 10 до 15 година: 11 часова; од 15 до 18 година: 10 часова, старији (мушкарци): 9 часова; (жене) 8 часова, старији 6 до 7 часова.

... бешамел сос добио је име по свом проналазачу Жану Бешамелу, француском финансијеру из XVII века.

... пижама се у почетку звала пенцамба и била је национално о-

дело провинције Пенцаб у Хиндустану.

... по имену чувеног енглеског физичара, хемичара и природњака Џона Далтона, (1766 — 1844) творца закона многоструких пропорција, људи који не разликују боје добили су име далтонисти.

... топаз је пронађен у старом веку на острву Топазосу у Црвеном мору.

... енглеска краљица Елизабета има једну од

три најлепше колекције марака на свету.

... француски природњак из XVIII века Филипбер Камерсон је донео из Кине у Европу непознато цвеће и назвао га хортензија у част жене свог пријатеља чувеног париског часовничара Лепота који се презивао Хортенз.

... кад би се летело брзином од 28.000 километара било би потребно 14 часова да се стиг-

не на Месец; 3 месеца на Венери; 3 месеца и 25 дана на Марс; 3 године 4 месеца и 20 дана на Јупитер; 5 година 2 месеца и 15 дана на Сатурн; 11 година 1 месец и 10 дана на Уран; 17 година и 9 месеци на Нептун и 23 године и 6 месеци на Плутон.

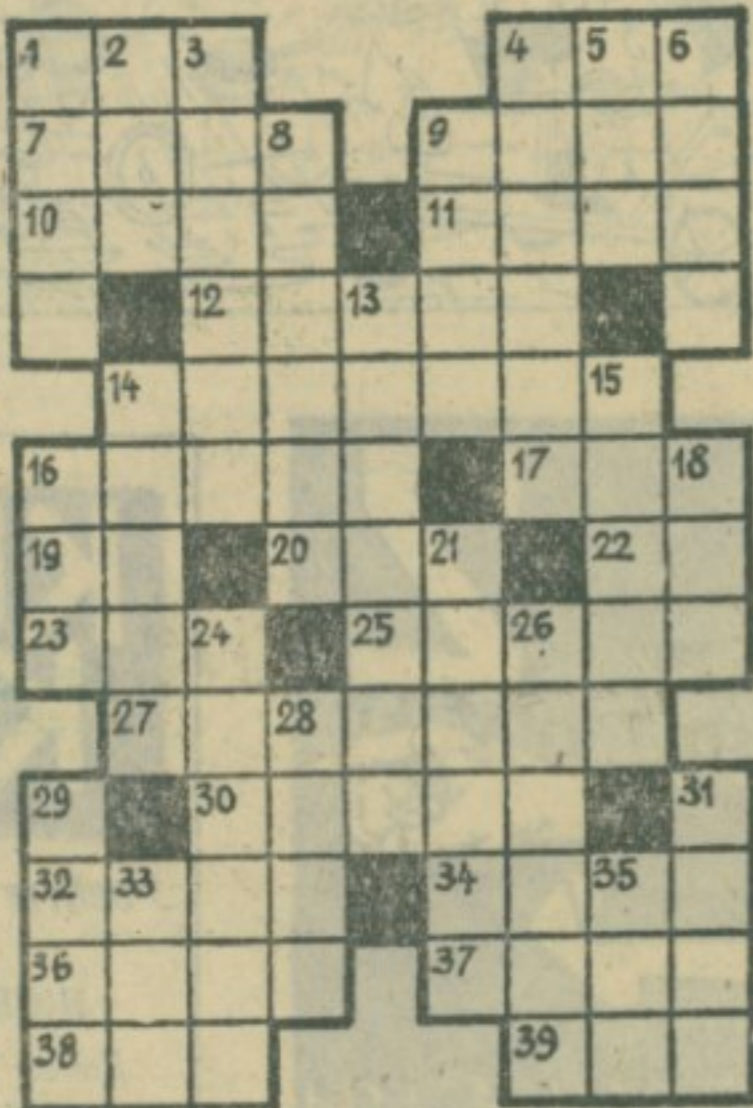
... прве сатиричне и злобне песмице, касни-

је назване водвиљ, настале су у XVI веку у Нормандији у долине Вире.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) целокупно; 4) град у Србији; 7) један месец у години; 9) санитарни уређај; 10) староседалац; Балканског полуострва; 11) планина у СССР; 12) једно превозно средство; 14) италијански оперски композитор („Кавалерија Русетикана“); 15) холандски шаховски велемајстор; 17) престоница старе Аргониде; 19) првак; 20) билијарски штап; 23) домаћа животиња; 23) нинџа; 25) рудна гвошћа; 27) француски лекар, добитник Нобелове награде; 30) мађарски фудбалски репрезентативац; 32) рад; 34) један четинар; 36) врста крвног суда; 37) општинско подручје; 38) речно острво; 39) грубо сукино.

Усправно: 1) најпознатији представник енглеске класичне економије; 2) талас; 3) град у Јерменској ССР; 4) плодна равнина у Панонској низији; 5) похвална песма; 6) енглески есејист (Волтер); 8) врста угља; 9) геометријско тело; 13) наша река; 14) град у Ираку; 15) име америчког књижевника („Млади лавови“); 16) поклон; 18) припадник старогерманског племена; 21) закупнина; 24) наша

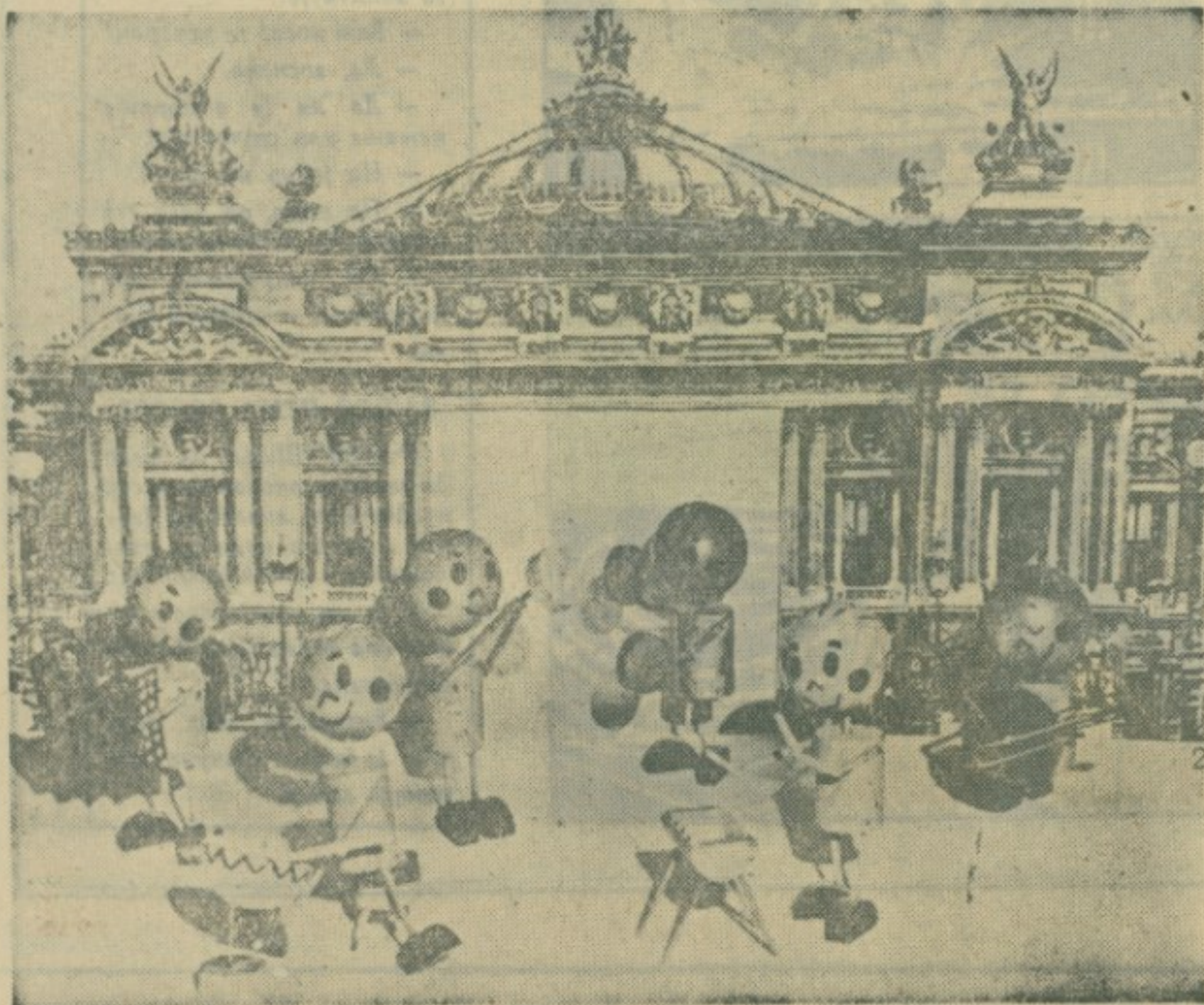
планина; 26) пројектил; 28) неопходна течност; 29) врста птице; 31) наша планина; 33) поредак; 35) наша река.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

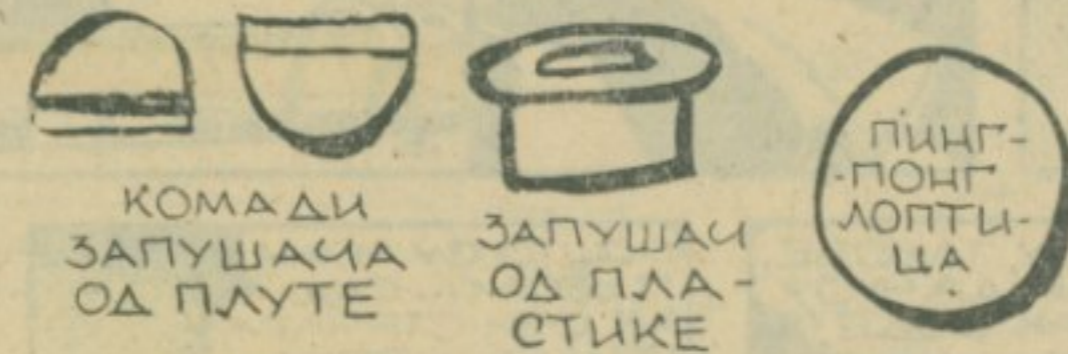
Водоравно: 1) сат; 3) РАИ; 6) Кан; 7) менаџ; 9) амал; 11) табу; 12) роман; 14) лет; 15) ту; 16) сом; 17) зо; 18) Авала; 20) Бур; 21) Еро; 22) Ним; 23) трг; 24) бајка; 26) ре; 27) зем; 28) Ед; 29) Ана; 31) грана; 33) волт; 35) трон; 36) аспра; 37) Аса; 38) Тин; 39) акт.

Усправно: 1) самоувереност; 2) Анам; 3) Рет; 4) анал; 5) избежумљеност; 6) карта; 8) аутор; 10) Дасло; 13) ноа; 19) Арг; 20) бик; 22) нацрт; 23) трава; 24) бег; 25) Адана; 30) Алпи; 32) араж; 34) три.

НАПРАВИ САМ

МАЛА И

КОМАДИ ЗАПУШАЧА ОД ПЛУТЕ

ЗАПУШАЧ ОД ПЛАСТИКЕ

ПИНГ-ПОНГ ЛОПТИЦА

ОРКЕСТАР

Овом малом оркестру ми смо дали место испред зграде Париске опере. Кад га будете начинили, а то је врло лако, ви га ставите где желите.

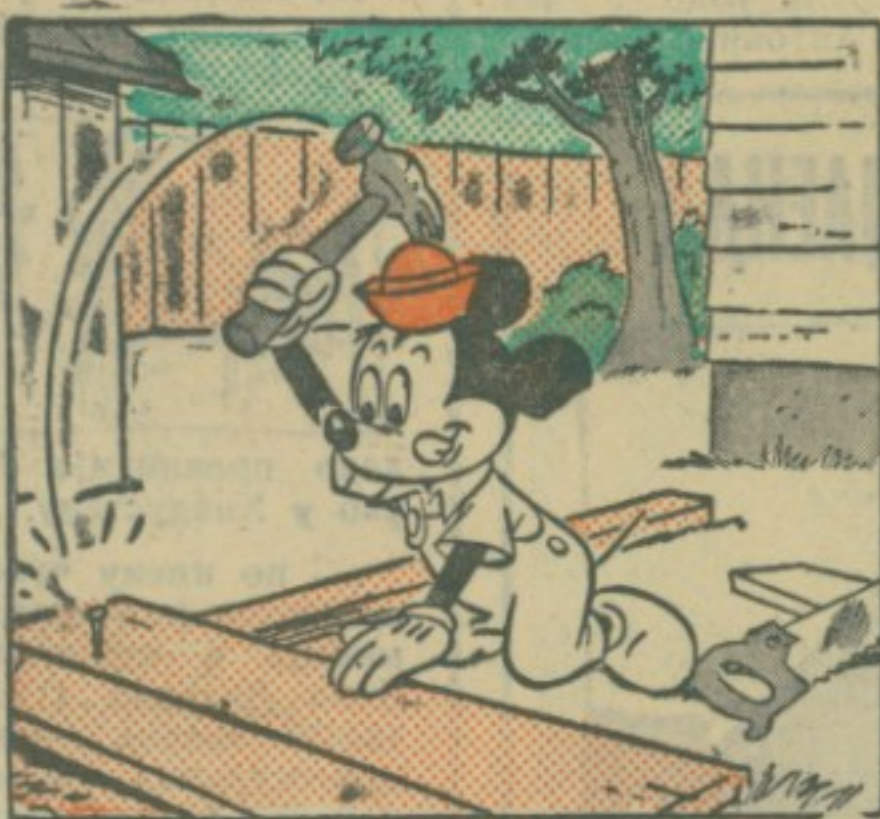
Сами „музичари“ начињени су од пинг-понг лоптица, запушача од плуте и шибца, као што можете видети на нашој слици 1. Инструменти су од савијеног папира (хармонија), запушача од плуте и зрна шибца (цимбало, труба и ксилофон), полулоптице од пинг-понга, шибца и запушача (гитара и бубањ).

Наравно, да би вам „музичари“ лепше изгледали ви их превузите лаком, али све исте боје да би личили на прави унформисани оркестар.

ЗРНА ОД ШИБИЦЕ

ЗАПУШАЧ ОД ПЛУТЕ

Ква-Ква!

Увећује Паја Патак

НИЈЕ ЈОЈ РЕКАО

Донео Шиља Белки на поклон напагаја, али како га дуго није видео у њеној кући запитан после извесног времена где јој је напагај.

- Појела сам га, — рече мирно Белка.
- Шта! Појела си напагаја који је говорио шест језика.
- Жао ми је, али што ми то није рекао!

ДОЈАДИЛА МУ

Шиља се запослио као лифтбој у једном облакодеру. За време вожње једна старија жена поче да га запиткује:

- Ваш посао је заморан?
- Да, госпођо.
- Да ли је заморније пењање или спуштање?
- Ни једно ни друго.
- Па онда, од чега сте уморни? — наљути се она.
- Од непрестаног запиткивања — одбруси Шиља.

ЗАШТО НЕМА РОГОВЕ

Отишао Шиља на село да се мало опорави и шта предвече по ливадама. Једног момента примети стадо крава и упита чобанина:

- Је ли, пријатељу, зашто ова крава нема рогове као остале?
- Вероватно због тога што је коњ — мирно одговори сељак.